

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
MIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

**GAZETA MAGHIARILOR
 DIN BANAT**

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. **Dr. VARNAY ELEMÉR**

HANGULATSZITÁS

hádiveléshez milliók mozgósítása szük-
 Hogy ez lehetségessé váljék, nem elegen-
 mozgósítási parancs kiadása, hanem a lel-
 is elő kell készíteni a háborura. Meg kell
 enni a háborus pszichózist és ennek szolgál-
 előjárának azok a lapok, melyek elje-
 magukat a háborus uszítással, legtöbbször
 nem is érdektelenül, továbbá a rádió és
 talsó sorban bizonyos politikai megnyilat-
 Igen érdekes ebben a tekintetben az
 hónapok számtalan tapasztalata, ame-
 szemben a naiv polgár legtöbbször ér-
 áll szemben. Igy kínos feltűnést keltett
 év szeptemberben, hogy ugyanakkor, ami-
 Chamberlain Münchenben aláírta Európa
 ktmányát, Londonban bombabiztos fedezé-
 kezdték építeni. Ugyanazon a héten a
 ment újabb hadihiteket szavazott meg,
 tó verte a nagy dobót a hadiszergyárosok
 és megmagyarázta az adófizetőknek,
 csak egy állig felfegyverzett Anglia biz-
 tatja Európa számára a békét. Franciaor-
 an a suttogó propaganda szájról-szájra
 zette a rémhirt, hogy közvetlen német tá-
 s fenyeget. Lengyelország sem maradt
 s a propagandától, mert mikor Hitler kan-
 a birodalom és Keletporoszország közötti
 tlen összeköttetés érdekében keskeny kor-
 követelt a korridoron keresztül, nyomban
 nyra kelt a német veszedelm híre. A múlt
 március elején Churchill a baseli National
 ngban cikket írt Das österreichische War-
 signal címen és abban többek között a kö-
 zöket írta:

volna, — magára vállalta a lengyel független-
 ség védelmét és innen már csak egy kis lépés
 volt Danzigot az ellentétek középpontjába áll-
 litani. Danzig egyszerre öslengyel lett és olyan
 hírek is jelentek meg, hogy Lengyelországnak
 jogos igénye van Kelet- és Nyugatporoszország
 egy részére... Mindez a béke szolgálatában.

A kellő hangulat megvolt arra, hogy a len-
 gyel hadsereg egy részét mozgósítsák. Ez alátá-
 masztotta a lengyel kölcsönigényeket, mert nem-
 csak a háboru kerül pénzbe, hanem a háborus
 előkészületek is. Nagyon érdekes lenne a len-
 gyel külpolitika hirtelen megfordulásának oka-
 it vizsgálni. Pilsudski, akinek Lengyelország
 mindent köszönhet, amit a világháboru befejezé-
 se óta elért, kereste Németország barátságát.
 És utóda most szembe fordult a birodalommal.
 Ugyanez a helyzet Törökországban is. Atatürk
 Kemal, a nagy köztársasági elnök tudva tudta,
 hogy országát csak a legszigorubb semlegesség
 viragoztathatja fel. Utóda már másként látják
 a helyzetet. Az új török külpolitika számláját
 egyelőre Franciaország fizette meg az alexan-
 drettei szandzsák átengedésével. Egyiptom szin-
 tén Anglia védőszárnyai alá menekült. A szuezi
 zónában fekvő erődök feladata, hogy megvédjék
 Anglia érdekeit a Kelet felé vezető úton. Szö-
 vetségek szövődnek háborus céllal a béke érde-
 kében...

Ahhoz, hogy a világ háborura éretté vál-
 jék, meg kell teremteni a bizalmatlanság lég-
 körét. Ez történik a tendenciózusan beállított
 hírek naponkénti közlésével. Most már felismer-
 te ennek veszélyét az angol miniszterelnök is,

mert a parlamentben tartott legutóbbi beszéde-
 ben reámutatott a propagandának súlyos követ-
 kezményeire. Hangsúlyozta, hogy a népek kö-
 zötti viszonyt megmérgezi a propaganda, mely
 a sajtóban, de más módon is folyik. Bizonyára
 Kinghall hirhét leveleire is gondolt Chamber-
 lain, amelyekkel elárasztották egész Németor-
 szágot. És szeretnők, ha hihetnénk az angol mi-
 niszterelnök szavainak őszinteségében, amikor
 azt mondja, szilárd meggyőződése, ha sikerülne
 a szavak ezen háborujának véget vetni és meg-
 győzni a nemzeteket, hogy valamennyien a bé-
 két akarják, nem kellene háborus veszélyről be-
 szélni, mert az összes ellentéteket el lehetne in-
 tézni a zöld asztalnál folytatott tárgyalásokkal.
 Ehhez azonban az szükséges, hogy egyik ne
 akarja elnyomni a másikat és kölcsönösen is-
 merjék el egymás igazságait és méltányos kö-
 veteléseik jogosságát.

Ha a szócata tovább folyik és ha a vesze-
 delem tudatát beleplántálják a népekbe, akkor
 következhetik a készütség állapota, mely a
 fegyverkezési versengést vonja maga után. Eh-
 hez milliók és milliók kellenek. A legszebb sza-
 valknál és a legcsillogóbb ígéretnél is súlyo-
 sabban esik latba egy jól kikerekített kölcsön.
 Jó diplomácia csak az, melyet anyagi lehetősé-
 gek támasztanak alá. London vállalja a finan-
 szirozást. Mindenki kap kölcsönt, aki politiká-
 ját hajlandó támogatni. A kölcsönöket igénybe
 vevő államoknak arra is kell gondolni, hogy
 a kölcsönt valamikor vissza is kell fizetni és ha
 nem tudják visszafizetni, úgy annál inkább ki-
 vannak szolgáltatva a kölcsönadó akaratának.
 A békefront kulisszái mögött előkészítik a to-
 tális háborut, melyben nemzetek véreznek majd,
 ha Anglia megadja a véres jelt.

Anglia népe nem hisz a fogadkozásokban

**Eden volt külügyminiszter feltűnésteltő be-
 széde választóihoz. — Francia lap érdekes
 cikke a német politika igazi céljairól**

Párisból jelentik: A Le Figaro című párisi
 lap legutóbbi számában londoni levelezőjének
 tollából cikket közöl, amelyben foglalkozik
 Chamberlain miniszterelnöknek az alsóházban
 tett kijelentéseivel. A cikk a következőket tar-
 talmazza:

„Alapos okaink vannak azon feltevés el-
 fogadására, hogy a külügyi bizottságban lefolyt
 vita nyomán nemcsak a moszkvai és tokiói an-
 gol nagyköveteleknek küldenek újabb utasításo-
 kat, hanem a vita kiterjed az általános nemzet-
 közeli helyzetre. Ezzel kapcsolatosan Halifax lord
 kapott megbízatást az expozé elmondására. El-
 szerint, amíg a nemzetközi közvélemény figyel-
 me elsősorban Danzig felé irányul, addig nagy-
 számú német ügynök lepte el Szlovákia területét,
 amely köztudomásúlag német ellenőrzés alatt áll.
 A német elképzelések odairányulnak, hogy Ma-
 gyarországnak teljes német ellenőrzés alá való
 helyezése esetében felajánlják Szlovákiát. Az
 egyezmény értelmében német csapatok teljesen
 szabadon közlekedhetnek magyar területen.
 Könnyű ennek a ténynek nagy katonai jelentősé-
 gét azonnal észrevenni — írja a lap —, ami tel-
 jességgel lehetetlenné tenné egy Lengyelország
 javára történő segítséget“.

Londonból jelentik: Eden volt külügymi-
 niszter levelet intézett választóihoz, amelyben
 többek között ezeket írja a

Egészen bizonyos, hogy az elkövetkező hé-
 ten egész sereg újabb hír lát napvilágot. Egy-
 némelyik optimista lesz, a másik pesszimista.
 Azt fogjuk hallani, illetve biztosítani fognak
 bennünket arról, hogy nincs háborus veszély
 és azzal fognak fenyegetni bennünket: jaj ne-
 künk, ha nem azt csináljuk, amit nekünk mon-
 danak. Nagybritannia népe azonban nem hisz
 sem a fogadkozásokban, sem a biztosítékokban.
 Az angol nép szemében csak a tettek beszélnék.
 Jelen körülmények között az angol államférfiak-
 nak csak egy kötelességük van: meg kell győz-
 niük a német és olasz politika vezetőit, sőt ma-
 gát a két népet is, tántoríthatatlan elszántsa-
 gáról. Ha ezt el tudjuk érni, ha meg tudjuk ér-
 tetni másokkal mindazt, amit mi tudunk az an-
 gol nép magatartásáról, akkor nem lesz háboru.

Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint
 katonai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak
 azoknak a tárgyalásoknak, amelyek a nap-
 pokban folytak le Maltában a francia és angol
 tengerészet képviselői között. Ugyanezekben a
 körökben úgy tudják, hogy ezekkel a tárgyalá-
 sokkal függ össze az az eszmecseré is, amely
 holnap kezdődik Gibraltárban Duval francia
 tengernagy, az orani flottabázis parancsnoka és
 Woothouse angol tengernagy között.

A magyar kormány nem tulajdonít jelentőséget Szlovákia magyarelles politikájának

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülésén az új állampolgársági törvényjavaslat letárgyalása után áttértek az interpellációkra, amelynek során az egyik képviselő azt panaszkolta, hogy Szlovákiában egyre ritkábban szólnak meg tárgyilagossággal a magyarsággal szemben. Ehelyett gyűlölettől fűtött kijelentések egész sora jelent meg, igen sokszor még hivatalos helyekről is. Lehetetlennek tartja, hogy a magyar társadalom ne tiltakozzék a szlovákiai magyarság üldözése ellen. Különösen a szlovák rádió magyarelles propagandáját kárhoztatta és kérdezte a külügyminisztert, tud-e ezekről az eseményekről és mit kíván tenni ezek megszüntetése érdekében.

Csáky István gróf külügyminiszter hosszasan válaszolt a felszólalásra. Sajnálattal állapítja meg, hogy a szlovák rádió, a lapok és

egyes intéző körök nagymérvű magyarelles magatartást tanúsítanak,

ezt lehetetlen észre nem venni. A magyar kormánynak nagy önuralomra volt szüksége, hogy tartózkodjék a megtorlásoktól. De tekintettel volt mindig arra, hogy egy ifjú nemzetről van szó, amely sok bajjal és az indulás nehézségeivel küzd. Tekintettel van arra is, hogy a szlovák magatartást a szlovák nép túlnyomó többsége nem helyesli, sőt ellenzi azt és csak egy zártkörű csoport eljárásáról van szó. Hivatalos szlovák személyek magyarelles propagandát nem fejtenek ki. A magyar kormány ismeri ennek az akciónak okait, de nem veszi azt tragikusan, amíg azok az ottani magyarság életbevágó érdekeit nem veszélyeztetik. Bejelentette, hogy ezek miatt az események miatt mondta le a magyar kormány a szlovák és a magyar kormá-

nyok kiküldöttjei között július 26-ára kitűzött tárgyalásokat. Kijelentette, bizik benne, hogy Szlovákiában felül fog kerekedni a józan fel-fogás,

amely lehetetlenné teszi egy felelőtlen csoport mesterkedéseit és ekkor sor kerülhet az elhalasztott tárgyalások megtartására és a két szomszédos nép viszonyának szabályozására.

A francia Havas iroda a következőket jelenti: Kedden délután feltűnésteltető incidens volt a magyar képviselőházban. Hubay nyilaskeresztos képviselő interpellációt intézett a kormányhoz és megkérdezte, igaz-e, hogy Lengyelországban

magyar légiót szerveznek, amely háború esetén Németország ellen fog harcolni.

Keresztes Fischer belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy tudomása szerint az egyik magyar baloldali szervezet hét tagja, akik Lengyelországba menekültek, valóban azon fáradozik, hogy légiót szervezzen. A belügyminiszter megnyugtatta a nyilaskeresztos vezetőt, hogy a magyar kormány megtette a szükséges intézkedéseket, hogy ennek a mozgalomnak a kialakulását megakadályozza.

A Magyar Távirati Iroda a következőket jelenti: A nemzetiségi törvény tárgyalásánál, a mely szélső jobboldali körökben éles bírálatot váltott ki, Keresztes Fischer belügyminiszter kijelentette, hogy egyetlen állam nem engedheti meg magának, hogy

saját polgárai belpolitikába vágó ügyeket a külföldi elé ügyenek.

Az ilyen beavatkozás minden államban súlyos helyzetet teremthet és e tekintetben Magyarország sem kivétel, ha a saját polgárai külföldre menekülnek és ott agítálnak az ország ellen.

Megszabadítom Ö

Tyúkszemek, borkeményedések, dagadt, gyulladós, a legkomolyabb lábántalmak csatlós módon rendbejönnek egy „Saltrates Rod lábifüred” után. Ezen világhírű gyógyszerek orvosi szaktekintélyek ajánlanak, a vízben az erjedő oxigén buborékainak mi felzabadják behatolnak a bőrvédetékbe, enyhítik a fájdalmakat és mindenféle d nait vagy gyulladást megszüntetnek. Az gén, ez a nagy természetes gyógyító „felszítja” lábait és lábárait, feloldja a borkeményedéseket és a holt bőrrétegeket. Egy „Saltrates Rodell” lábifüred után a tyúkszemek annyira puhulnak, hogy „kézzel” könnyűszerrel eltávolíthatja őket gyökereitől. Kérjen „Saltrates Rodell” gyógyszerésztől, vagy drogériában latszertárban. Szavatolt eredmény. Kis költséggel.

Próbá szomsz 10 Lei. Takarékosági csomag 25 és 50 Lei. N. csomag családi használatra 80 Lei.

Az aradi munkakamara vezetőinek ügye a temesvári vádlanács előtt

Mosoiu Victor és Vulpe Iosif, az aradi munkakamara volt vezetői ellen annak idején eljárás indult. Az aradi hatóságok most befejezték ebben az ügyben az eljárást. Befejeződött a munkaügyi miniszter által folytatott vizsgálat is, amelynek során a vádlottak, hogy büncselekmény nem történt meg, ért a miniszterium Mosoiu Victor és Vulpe ellen tett feljelentést visszavonta. A vizsgálat azonban mégis vádat emelt mindkettő ellen. A gyalgíró döntése ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak fellebbezést jeleztettek be. Az ügyész vádnak több vádpontot való kiterjesztését, a vádlottak az eljárás megszüntetését kéri. A temesvári ítélőtábla vádlatánca elé került, nem hozott döntést, hanem különböző iratok birtokát rendelte el.

Spanyolország felveszi a gazdasági kapcsolatot a délkelet-európai államokkal

Madridból jelentik: A lapok közlik, Franciaországnak a Spanyolországgal határvidékei újabb lázas munkálatok folynak. A határerődítési munkálatoknál

a francia hatóságok 20.000 menekültet felfogtak.

A spanyol kormány elhatározta, hogy veszi a kapcsolatokat a délkelet-európai államokkal. Legközelebb spanyol gazdasági bizottság utazik Bucarestbe, Szófiába, Istanbulba, Belgrádba, hogy tárgyalásokat folytasson a kereskedelmi egyezmény céljából.

A szlovákiai németiség egyik vezéréül kiderült, hogy angol

Pozsonyban jelentik: A szlovákiai németiség körében kínos feltűnést keltett az a hír, hogy Ferdinand Meisner, Karmasin államtitkár bizalmasabb híve, a Granzbote című poszsonyi lap főszerkesztője, az angol Intelligence Service-vel állandó összeköttetésben tartott fenn hivatal részére adatokat juttatott el. A kérdés botrány Meisner nyári szabadságideje alatt pattant ki, amikor a Granzbote főszerkesztő hosszabb külföldi útra indult. Meisner ezidőtábján több országot látogatott meg és végül Londonba költözött ki és utána táviratokat, majd pénzügyi pénzt küldött haza Pozsonyba, hogy csomagolják össze ingóságait és küldjék ki az angol fővárosba, még pedig Lengyelországon keresztül. Ez feltűnt a szlovák politikai köröknek, amely megvizsgálta a csomagokat, amelyekben rengeteg iratot talált és az angol határozottan megállapították, hogy Meisner az angol kémiszolgálat egyik tagja volt.

A nagy olasz hadgyakorlaton az olasz haderő minden fegyverneme résztvesz

Uj harcikocsit próbálnak ki. — Egyes egységek napi 400 kilométer távolságot tettek meg

Rómából jelentik: A Turinban megjelenő Magazetta del Popolo című lap az olasz hadgyakorlatokkal foglalkozik és megállapítja többek között, hogy a demokráta nagyhatalmaknak a tengelyhatalmak ellen irányuló terve szerint háború esetén döntő csapást akarnak mérni Olaszországra. Ezért van nagy jelentősége a jelenlegi hadgyakorlatnak, amelyen felvonul a fasiszta Olaszország minden fegyverneme, legmodernebb felszereléssel, amelyeket egy esetleges háborúban sikerrel fog felhasználni.

Az olasz hadgyakorlatok vezérkari főnöke,

Pariani tábornok, az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a Poo völgyében folyó manővereken az

egyes egységek egy nap alatt 400 kilométert tettek meg.

Hozzátette még a tábornok, hogy ez alkalommal próbálnak ki egy új harcikocsit. Szerda délelőtt Mussolini miniszterelnök saját maga vezetett hárommotoros repülőgépen több, mint két órán át keringett a hadgyakorlatok terepe fölött. Victor Emanuel király és császár is jelen van a hadgyakorlaton.

Az angol kormány továbbra is támogatja Kinát

Már nem csak az angolok, hanem a fehér faj ellen szervezkednek a japánok

Tokióból jelentik: A Nishi Nishi című lap jelentése szerint Sir Robert Craigie, Anglia tokiói nagykövete és Eugen Dooman, az Egyesült Államok tokiói meghívottja tegnap felkeresték a japán külügyminisztert. Dooman közölte, hogy az angolelles agitáció Kinában általános jellegűvé váltak és most már a fehér faj ellen irányulnak, ami az amerikai állampolgárok érdekeit sérti. Craigie angol nagykövet Hotomatsa Kato japán rendkívüli megbízottal tanácskozott, akit arra kért, hogy a japán kormány ne engedje a kínai és japán angolelles tüntetések elfajulását, vessen véget azoknak, mert ellenkező esetben nem folytathatják majd az angol-japán megbeszéléseket.

A Domei japán távirati ügynökség híradása szerint a Khabar-folyó mentén heves légi harc folyt le a japán és szovjet-mongol repülőgépek között, amelynek folyamán a japánok egy repülőgépet vesztek. A gépen ülő ezredes és kapitány életüket veszítették.

A japán külügyminisztérium egyik főtisztviselője szerdán fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy az 1911. évi kereskedelmi és hajózási egyezménynek Amerika részéről történt felmondása semmiféle kihatással nincsen az

Angliával folyó tárgyalásokra. A megbeszélések jelentős haladást értek el és azok akadály nélkül tovább folynak. A rendszeti és a közgazdasági életre vonatkozó kérdésekkel foglalkozó albizottságok befejezték vizsgálatukat. Az angol engedményes területen elhelyezett kínai ezüst ügyét vizsgáló albizottság is rövidesen megteszi jelentését, amelynek értelmében a nagymennyiségű ezüstöt a pekingi kormánynak adják át.

Az angol lapok nagy fontosságot tulajdonítanak Oliver Stanley kereskedelmi miniszter alsházában tett kijelentéseinek, amelyek a Kínával szemben folytatott pénzügyi és kereskedelmi politikára vonatkoznak. A lapok hangoztatják, hogy Angliának semmi körülmények között sem szabad engedelmességet tanúsítania a japán követelésekkel szemben és

továbbra is támogatni kell gazdasági téren is Kinát.

A Timesnek az a véleménye, hogy ez a nyilatkozat kifejezi az angol kormány azon elhatározását, hogy nem változtat kínai politikáján. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni — írja a lap —, hogy Japánnal is gyakorlati megegyezést létesítsenek az északkeleti helyzet rendezése szempontjából.

Megalakult a Magyar Népközösség bánsági tagozatának ideiglenes központi és szakosztályi vezetősége

romániai Magyar Népközösség bánsági tagozatának tizenkettes végrehajtó bizottsága elvált a bánsági tagozat ideiglenes központi szakosztályi vezetőit, kiknek névsorát az alábbi táblázat tartalmazza. A végrehajtóbizottság a nagy szervezőbizottság elé óhajtott a tisztelettel a jelöléseket, de mert az ülés megtartása nem kapott engedélyt, a szakosztályok működésének megkezdése pedig nem tőrhetett meg, a beosztások ideiglenes jelleggel azonban fennmaradnak és mindaddig maradnak, amíg a szükséges hatósági engedélyk alapján végrehajthatók a helyi tagozatok megalakulásai és az országos szervezeti szabályok rendelkezéseivel egyetemes vételével megköthetnek az alulírtak felé való teljes szervezkedés.

Az ideiglenes központi végrehajtóbizottság bánsági tagozat szűkebb vezetősége kiegészítve magát dr. Szathmáry Lajos krassómezei Arató Andor szörénymegyei szervezési vezetővel és dr. Oberst Zoltán tagozati helyettesével, úgy, hogy a bánsági végrehajtóbizottság létszáma ezzel tizenötöre rug.

A helyi tagozatok, mihielyt a szomszédság elépítése megtörtént, igyekezni fognak használni az engedélyt szerzeni alakuló közgyűlés megrendezésére. A lugosi tagozat augusztus 9-én, a testületi tervezési alakuló közgyűlést, amely a bánsági központi is képviseltette magát. A falvak részben a mezőgazdasági munkák részben általában nehézségek miatt e hónapban még nem tartanak alakuló gyűléseket.

KÖZPONTI VEZETŐSÉG:

Elnök: Dr. Kakuk János.
Alelnökök: Martzy Mihály, Szappanos Gyula, Szathmáry Lajos.
Főtáitkár: Dr. Páll György.
Titkár: Dominiits László.
Jógyész: Dr. Gyulay János.
Jógyészhelyettes: Dr. Oberst Zoltán.

KULTURÁLIS SZAKOSZTÁLY:

Elnök: Martzy Mihály.
Helyettes: Arató Andor (Lugos).
Titkár: Rohrer Károly.

Iskolaiügyi csoport:

Vezető: Dr. Kun Ferenc.
Helyettes: Keresztes József (Resca).
Titkár: Aurori Sándor.
Szakelőadók: P. Tóth Lajos, dr. Rajka Géza, Jermann Ferenc.

Tagok: Bogma Miklós, György Szilveszter, Anger Péter, Oberst József, Rohrer Károly, Káti Endre, dr. Kakuk Jánosné, Szappanos János, Soós Lajos (Lugos).

Államkivüli népművelés, szóránnyügy, kultúrletek, dalárdák, műkedvelés szakosztályja:
Vezető: Fodor József.
Helyettes: Horváth Antal.
Titkár: Ludwig Tibor.

Szakelőadók: Schronk Vilma, Szegő Ferenc.

Tagok: Dr. Risztics György, id. Kubán János, Jancsó Károly, Horváth Alajos (Nagyvárad), Nits István (Fratelia), Reichardt János, Molnár Károly prédikátor, Fall Elza, Tornyai Etel, Lukács Jenő, Bakos László, Tóth Kálmán.

Államkivüli népművelés, tudomány, művészet szakosztályja:
Vezető: Debreczeni István.
Helyettes: dr. Puhala Sándor.
Titkár: Schiff Béla.

Tagok: Braun Dezső, Jörgné Draskóczy Erzsébet, dr. Uhlyárik Béla, Zöld Zoltán, Nemes Imre, Argay György, dr. Kun Ferencné, Rech Géza, Gyenge Gyula (Lugos).

GAZDASÁGI SZAKOSZTÁLY:

Elnök: Szappanos Gyula.
Helyettesek: Takács Kálmán, Tóth Sándor.
Titkár: Dr. Oberst Zoltán.

Mezőgazdasági szakcsoport. (Földművelés, állattenyésztés, háziipar, terményértékesítés).
Vezető: Szekeres Kálmán (Csene).
Helyettes: Dadányi György.
Titkár: Meggyesy István.

Tagok: Demkó Géza, dr. Aczél Oszkár, Veszteg Gusztáv, Keltz Simon, dr. Gyertyánffy István, Fülöp Ferenc (Újmosonca), Bakos János (Bodófalva), Tornyai József (Gizellafalva), Fekete György (Magyarszentmárton), Talpai János (Ótelek), Lakos Bálint (Gyárvárosi szőlők), Ungor István (Végvár), Vass Sándor és Mágóri Lajos (Újszentes).

Ipár, kereskedelem, tanonc- és munkásügy, munkaközvetítés szakcsoportja:
Vezető: Szappanos Gyula.
Helyettes: Dóczy Árpád és Ördög János.
Titkár: ifj. Szappanos Gyula.

Tagok: Tóth Sándor, Veterány Viktor, Lőrincz István, Kovács István, Gazda József, Nagy Mátyás, Szántó László, Kocsi Rezső, Tillich Rezső, Forgács Mátyás, Heller István mérnök, Somogyi Károly, Walzer Viktor, Takács Lajos, Dudás Mihály (Orsova), Fejér Lajos (Resca), Csorba Tihamér (Lugos), Szanyi Mihály (Vöröscsárdatelep), Csapó Sándor (Munkástelep), Sótér Ferenc, Kovács János, Czeglédi András Turul-gyári munkások, Friedlein Pál, Filt-gyári munkás, Rédensteiner Tibor, Nagy Károly, Szathmáry László, dr. Németh József, Décsi László, Péter János, dr. Szathmáry Béla, Troján József, Csontos Gyula (Lugos), Tunner Kornél, Seiler Róbert.

SZÖVETKEZETI SZAKCSONPORT
Vezető: dr. Obersteiner Zoltán.
Helyettes: Tóth Béni.
Titkár: Becsky István.
Tagok: Schikhofer János, dr. Koczó János, Patyi Péter, Muszák Imre, Varga Imre, Szilágyi Dezső, Baschant József, Szántó Lászlóné, Ördög János, Arvai Rezső.

Öfelsége és Mihai nagyvajda magánlátogatása Rodos szigetén

Rómából jelentik: Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda két napos magánjellegű látogatásra Rodos szigetére érkezett. Ezzel hitelesítik azokat a külföldön elterjedt híreket, amelyek szerint a király utazásának politikai jelentőséget tulajdonítanak.

Rövid ideig tartó nyugalom után ismét kiéleződött a danzigi helyzet

Varsóból jelentik: A Pat ügynökség jelentése Sulyos bizonyítékok alapján, amelyek révén beigazolást nyert, hogy egyes lengyelországi személyek összeköttetést tartanak fenn külföldi államokkal, a rendőrség bünyogi vizsgálatot vezetett be Délnyugat-Lengyelország több városában és elrendelte az ukrán nacionalista szervezet több vezető tagjának letartóztatását, akiket azonnal gyanúsítanak, hogy földalatti szervezkedést végeztek.

A danzigi helyzet ismét kiéleződött. Az Amada műanyaggyár tudvalevően kifogásolta a lengyel vámtanárságok működését a vállalat nyersanyagbehozatalával szemben. Emiatt a sze-

MAGNESIA S. PELLEGRINO

A világ legjobb hashajtója

TÁRSADALMI SZAKOSZTÁLY

Elnök: Szathmáry Lajos dr.
Helyettes: dr. Telegdy Nándor.
Titkár: Dominiits László.

Szomszédságok szakcsoportja

Vezető: Molnár Károly mérnök
Helyettes: Városvy Kálmán.
Titkár: Arvai Rezső.

Tagok: Nagy Vince, Lőrinc Elek, Knehl Ernő, Bacsó Béla, Nüszl Aladár, Mesterházi Nagy Gyula, Klemens József, Welter Sándor, Friedlein Pál, dr. Stumpfoll Dezső, Valkay György (Végvár), Rác János (Újszentes), Marosi Antal (Giroda), Ubornyai János (Újgyiroda), Fekete Imre (Fratelia), Móczár László (Besenyey-telep), Berta Mátyás (Majláthfalva), Rónai István (Oravica), dr. Follért Gyula (Vinga), Oexel-Rónay Mihály báró, dr. Litsék Akos (Szigetfalva), Stift Kálmán (Lugos), Bócsó István (Gátalja), Borsos Árpád.

Ifjúsági- és sportszakcsoport

Vezető: Péter János.
Helyettes: Dominiits László.
Titkár: Hrivnyák Zoltán.

Sporttanácsadók: Vajda Ernő, Péter László, Dadányi György.

Tagok: Fodor József, Fráter László, Csontos Andor, Schmidthauer Ferenc, Bolyhos Mihály, Böhm Rudolf, dr. Oberst Zoltán, Magyar László, dr. Udvardy László (Lugos), Losoncz János, Geröffy Jenő, dr. Györbiri Dezső.

Jótekonyság és népegészségügyi szakcsoport

Vezető: dr. Telegdy Nándor
Helyettes: dr. Simon Gyula.
Titkár: dr. Györbiri Dezső.

Tagok: Lőrincz István, Meiszner István, dr. Kakuk Jánosné, Borsitzky Ottóné, Debreczeni Istvánné, dr. Fráter Géza (Öbessenyő), dr. Litsék Ákosné, dr. Litsék Zoltán (Lugos), Podhorányi Irma, Kubicsek Teréz, Krauser Margit, Káldy Miklósné, dr. Telegdy Nándorné, Molnár Ferencné, Toldi Andrásné, dr. Farkas László (Detta), Kormos Elemér (Lugos), Ludwig Tibor.

Rövid ideig tartó nyugalom után ismét kiéleződött a danzigi helyzet

Varsóból jelentik: A Pat ügynökség jelentése Sulyos bizonyítékok alapján, amelyek révén beigazolást nyert, hogy egyes lengyelországi személyek összeköttetést tartanak fenn külföldi államokkal, a rendőrség bünyogi vizsgálatot vezetett be Délnyugat-Lengyelország több városában és elrendelte az ukrán nacionalista szervezet több vezető tagjának letartóztatását, akiket azonnal gyanúsítanak, hogy földalatti szervezkedést végeztek.

A danzigi helyzet ismét kiéleződött. Az Amada műanyaggyár tudvalevően kifogásolta a lengyel vámtanárságok működését a vállalat nyersanyagbehozatalával szemben. Emiatt a sze-

nátus jegyzékét intézett a varsói kormányhoz, amelyben közli, hogy

nem hajlandó tovább tűrni a lengyel vámtanárságok beavatkozását.

A Daily Telegraph szerint maga ez a tény is nagy mértékben kiélezte a helyzetet, mert ezzel a lépéssel — ha a lengyel kormány engedékenységet tanúsít — előbbre kerül a bekebelezés ügye. A Daily Express szerint a danzigi lakosság most már nyíltan lép fel a lengyel hatóságok ellen, a lengyel kormány viszont nem tehet mást, mint, hogy erre a lépésre erőlyes fellépéssel válaszol.

Az orosz haderő és tengerészet harciképeségéről tanácskoznak a moszkvai vezérkari megbeszélésen

Moszkvából jelentik: Az angol-francia-orosz egyezmény megkötésének késedelmét részben az a körülmény okozza, hogy nem tudják pontosan meghatározni a közvetett támadás fogalmát, illetve, hogy közvetett támadásnál ki a támadó fél — írja a moszkvai Tass iroda.

A moszkvai tárgyalásokkal kapcsolatban újabb nehézségek merültek fel, mert a szovjet-kormány a jelek szerint nem hajlandó magáévá tenni azt az álláspontot, amit Buttler legutóbbi alsóházi nyilatkozata során hangoztatott. Ennek a felfogásnak egyik legbiztosabb jele, hogy a moszkvai rádió keddi leadása során tiltakozott az ellen, hogy Buttler a tények elferdítésével úgy állította be a közvetett támadásra vonatkozó szovjet formulát, mintha ezzel kapcsolatban a Szovjetuniónak burkolt szándéka lenne Finnor-

szág, Esztország és Lettország függetlenségének megszüntetésére.

Molotov külügyi népbiztos szerdán ismét fogadta a Kremlben a moszkvai angol és francia nagyköveteket, valamint Strangot, az angol külügyi hivatal megbízottját, akikkel hosszabb megbeszélést folytatott.

Londonból jelentik: A moszkvai vezérkari megbeszélések főtárgyai a következők lesznek:

1. Minő szárazföldi, tengeri és légi haderővel rendelkezik a Szovjet.
2. A szovjet-haderő teljes létszáma és a tartalékok kérdése.
3. Az orosz vasúti- és úthálózat.
4. A szovjet-hadsereg harci értéke.
5. A balti- és feketetengeri haditengerészet kérdésének megtárgyalása.

Amerikai rendőrök és banditák

Detektívfelügyelő beszél a gengszterekkel való kiméletlen harcáról.
Mi az a harmadfokú vallatás?

Budapestről írják: A repülőtér betonja izzik a júliusi napsütésben. A magasban hatalmas, hárommotoros angol repülőgép köröz és várja, míg lenn a csendő megadja a jelt a leszállásra. Olyan meleg van, hogy szinte attól fél az ember: mikor a hatalmas „repülő szálloda” leér, elégnek a gummikerekei a tüzes betonkifutón...

Nem égték el. A gép pár métert fut, azután megáll és létrát tölnek a kinyitott ajtóhoz. Egy sovány, magas, kétségtelenül angol hölgy száll ki előbb: mikor megcsapja a hőség, kissé rosszallan néz fel az égbe. Azután vállat von és lefele indul a meredek létrán. Nyilván arra gondol, hogy tapintatlanság az idegenforgalmi hatóságoktól ez a tulajdonság nagy meleg... Utána egy köpcös kis úriember táncol lefele; franciának nézem, de kiderült, hogy holland. Törülgeti a homlokát és élénken érdeklődik, hol ihatna egy pohár sört. Most két apró japán gyerek következik egy szöke kisasszonnyal: úgy nézem, diplomatagyerekek. Szó sincs róla: az útlelvizsgálóknál kiderült, hogy nem is japánok, hanem kínaiak és egy Belgrádban élő kínai úgynök csemetéi — a szöke kisasszony pedig a mamájuk. Szóval vegyesházasság. Fiatal leány jelenik a „szimen”, nagy bőrdöbökkel és kalapskatulyákkal. Fel-dobban a szívem: ez lesz az igazi interjuanyag! Biztosan valami híres színésznő! Ennyi bőrdöbök... nem is lehet más. (Pedig nem színésznő. Egy párisi divatszalon alkalmazottja, modelleket hozott Pestre).

A dolog már kezd reménytelenné válni, amikor hátulról, a poggyászárszökből előkerül egy jóképű angol bulldog. Ezzel ugyan semmiképp en nem beszélhetek — bár meg kell vallanom, hogy így szemre öktutyasága a legérdekesebb az összes utasok között. A gazdája utolsóként száll le: vörösképi, szélesvállú angol, az orrán szemüveg: közepes termetű, közepes kora — valószínűleg a társadalmi állása, a fizetése, a gondolkodása, az izlése is közepes lehet, közepes minőségű szállodában szállhat meg és közepesen jó kalandorregényeket olvashat. Az a típus, amiből egy tucatban majdnem tizenhárom darab akad...

Reménytelenül kérdezem meg az utielevekkal foglalkozó egyik embertől:

— Nincs valami érdekes ember közöttük?

— És tessék, rámutat az én közepes angolomra!

— Az ott. Amerikai detektívfelügyelő Csak át-utazik, Ankarába megy.

Emberismeretemben mélyen csalódva eredek utána.

Mindenekelőtt kiderül, hogy nem is közepes ember. Négy világnyelven beszél hibátlanul — azonkívül spanyolul, kínaiul, japánul és oroszul is, de ezt nem próbáltam ki. A zsebében vasok könyv. Kalandorregény? Nem. James Joyce új regénye, amiben állítólag egyetlen értelmes mondat nincs — de (szintén állítólag) — kizárólag értelmes emberek olvas-sák...

Leülünk a repülőtér vendéglőjében, a bulldog szorosan mellé telepszik és a száját nézi, mint a siketnémák. Aggasztó állat. Az a gyanum, hogy egyetlen félreértett kézmozdulatra elharapná a torkomat. Így hát az egész interjú gesztusok nélküli folyik le. Ezt csak az tudja kellőképpen értékelni, aki már beszélt németül, amerikaival és nem kellett a kezeit segítségül hívnia...

Arról, hogy miért megy Ankarába, csak annyit hajlandó elárulni, hogy egy ott elfogott amerikai banditát kell hazavinni New Yorkba. Nevet és körülményeket nem hajlandó mondani. Nem baj. Beszéljen az amerikai rendőrség harcairól a banditizmus ellen: hogyan irtják ki az alvilágot. Jó nyári téma.

— Mi az a „third degree”, a harmadfokú vallatás? Igaz, hogy az amerikai banditákat a legerélyesebb eszközökkel vallatják?

Kellettlenül vonogtatja a vállát.

— Érdekes, hogy Európában ezt milyen szigorúan veszik — mondja és megismogatja Plutó fejét. (Így hívják a bulldogot).

— Megfelelneknek valamiről: hogy az amerikai bandita nem azonos az európai bűnözővel. Az európaiak, ha bünt követnek el, nem iparszerűen csinálják: azaz nem biztosítják minden eszközzel a bűncselekmény sikerét és a büntetlenséget. A mi banditáink komoly nagyiparcsai a bűnnek, szemrebbene nélkül ölnék — sőt minden esetben gyilkolnak, ha a szabadságuk veszélyben forog. Kegyetlenek, embertelenek, — itt el sem képzelik, milyen mértékben. Egy betörő például észrevette, hogy egy hatéves kislány beáz az ablakon, miközben ő „dolgozik” benn a lakásban. Behívta a szobába és megfojtotta, hogy a bűncselekménynek ne legyen tanúja. Ezer ilyen eset történik minden hónapban. Elképzelhető ilyesmi Európában? Arról azután nem beszéltek, hogy a rendőrség állandóan életveszedelemben van:

a bűnözőt ugyanis menekülése közben golyószóró, páncélos autó, repülőgép, gépfegyver, bomba segíti és minden haborús, gondolkodás nélkül, azonnal lö, ha rendőrt lát. Valóságos útközvetek folynak le néha egy-egy bűnöző elfogatásánál. Mit gondol — szegezi nekem a kérdést — ha ön rendőr, vagy detektív lenne, kesztyűs kézzel bána azzal a gazemberrel, aki egy kollégáját meggyilkolta, kötelességének teljesítése közben?

Be kellett vallanom, hogy bizony én se bánnék kesztyűs kézzel az ilyen elvetemedett gyilkosokkal. Megnyugodva folytatja:

— Így már másképpen hangzik a third degree, ugy-e? És micsoda munka, amíg egy-egy gyilkost elcsíptünk! Amerikában nincs bejelentési kötelezettség: a sokmillió nagyvárosokban jobban el lehet bujni, mint a legsűrűbb érszömben. De ha egy-egy híres bandita nyaka körül mégis szorult a hurok, egyszerűen elmegey valami züllött crvoshoz és átoperáltja az arcát, más bőrt ragasztat az ujjahagyére, megváltoztatja a nevét, külsejét és ujjenyomatát.

Mallorca a boldogság szigete, ahol a szépség, szerelem és művészet virult Lajos Salvator osztrák főherceg uralma alatt

Mallorca szigete tulajdonképpen a sponyol testvér háború alatt lett ismertté számunkra, mikor azárt folyt a versengés, hogy melyik hatalomnak legyen tengeri katonái támaszpontja? Azelőtt úgyszólván sohasem hallottunk róla. És nem is vallhatjuk általános művelődésünk szegényének ezt az intelligencia-hézagot, mert akik közelebb létek a Baleari-szigetekhez, azok sem tudtak sokkal többet e kicsinyke földdarabról, mint mi. Mallorca vagy félszázaddal a világháború előtt azon kevesek számára, akik felkeresték, még úgy hatott, mint egy felfedezetlen sziget, mélységesen visszazökkenve a középkorba, mely úgy lebegett az ódon házak fölött, mint egy árnyék. Ide nem jutott még el a modern idők leghalványabb rezdülése sem, amikor az ifjú Habsburg Lajos Salvator főherceg megismerte. Ő róla szól ugyanis az ének ezzel a szigettel kapcsolatban, ahol megalapította kis autonóm hercegségét, Miramart.

Habsburg Lajos Salvator az utolsó toscani nagyherceg fia, 1847-ben látta meg a napvilágot, Florenzában a Pitti-palotában, ugyanabban a szobában, ahol kilencvenhét évvel előbb I. Ferenc császár született. Bécsben nevelték, Bécsben élt, az ő számára azonban az udvar levegője nem volt kedves, épp oly kevésbé áhított volt számára a sok ceremónia, mint ahogy ezeket öccse, Orth János, sem állta; a tengerék szerelmese, legendás Orth János, aki később máig is kiderítetlen módon, Marguerite nevű vitorlásával eltűnt az óceánra. Lajos Salvator is állandóan hevitette, fűtötte e kalandos vándorösz-tön. Folyton járt-kelt, utazott, s midőn egy alkalommal Spanyolország földjét járta, áthajózott és kikötött Mallorca szigetén. Lelkét azonnal megfogta, mágnésként vonzotta ennek a csodálatos vidéknek érintetlen természeti szépsége, annyira hatott rá ez az idegenszerű báj, hogy csakhamar minden világbarangolása után újra meg újra visszatért Mallorca-ra.

Később már valóságos szenvedélye, hánvgya lett ez a sziget, így jutott arra az elhatározásra, hogy végleges otthonának válassza. Lipót Salvator a sziget északi részében egyre több ingatlan vásárolt össze, majd megalapította Miramar hercegséget. És ezzel aztán megkezdődött az aranyélet. Nem hiába hívták akkoriban Mallorcát Arany-szigetnek, Gladauradának. Mint ahogy vannak emberek, akik lep-két gyűjtenek vagy bélyegeket, így Lajos Salvator-nak is volt egy hasonló szenvedélye. Csak hogy ő érdekes asszonyokat és érdekes férfiakat gyűjtött. Csakhamar a világ minden tájáról odasereglettek szépséges nők, tudósok, költők, zenészek, különök, akikkel a főherceg világszerte utazásai altalmával ismerkedett meg és hívott el az ő különös birodalmába. Egy szellemileg véleg kifinomult udvari élet vette kezdetét Miramarban, felvirágzott e rejtett helyen ismét hajdani Athén vagy renaissance korbéli Velence ezernyi gondolatpompás szórakozása.

— Hogyan tudnak ennyi nehézséggel megdeni?

— Két módon: a rendőrségi emberek szemérsé batorságával és a technikai felszereléssel, amely lehetővé teszi, hogy szinte a bűncselekmények esvetésének pillanatától kezdve a bűnösök nyomán legyűnk. Az amerikai rendőrség tagjai nagyrészt irszakmázásuk — az ir pedig harcias, bátor és szívós. Ma már a fegyveres felszerelésünk is job mint a banditáké: golyóálló mellény, gépfegy, elsőrendű revolverek. Az uccákat rádiós autók, „radio-cruiser”-ek — cirkálók — járkák, amelyek sze vannak köve az összes állomásokkal. Pillanatok alatt a bűnös nyomába erednek. Erre a célra repülőgépek is vannak. A „radio-cruiser”-ek fejlesztő készülékekkel vannak felszerelve, amelyek uccákat elárashatják könnygázzal. A nyor ki rendőrfőnökségen dolgozik egy tisztviselő, minden technikai találmányt megvizsgál abból szempontból, hogy használhatná-e a rendőrség? gyvszek, fegyverszakértők, felfalálók állnak a rendőrség szolgálatában, a gonosztevők elleni küzde frontján, és...

...de tovább nem folytathatja, mert egy cseőr beszél, hogy indul a gép. Feláll, barátságosan zeffog. Még kérdezni akarok valamit, de Pluta, a közben előrerohant, megáll az ajtóban és morog kezd. Buldoggal nem lehet vitakozni.

Z. Bors József

A mult század hetvenes éveitől egész a világ boru kitéréséig létezett ez a minden napvilági telékekől megszabadult, teljesen magának élő ország. Az 1914. évi világháború kitérésékor La Salvator exotikus alattvalói a szelőrösa minden nyában lassanként eltűnédeztek. Maga a főherceg visszatért Ausztriába s egy évvel később meg csehországi Brandeis nevű kastélyában. Már nem látta helyét abban a felvadult világban. Mindene lőt pedig szeretett volna visszamenni Mallorcá bántotta a honvágy. Valószínűleg ez siettetete a tely parkjában magányosan ödöngő szomorú em halálát is. De ha élné is, ma már nem találná n örömet az ő hajdani kis birodalmában, mert min romantikájából kivetkőzött az egykori aranysh. A régi kastélyból ujkori fénnnyel berendezett nagy lágszálloda lett, stranddal, golf- és teniszpálya külföldi ujságírók és egyéb világjárók olvassák teázókban a nemzetközi ujdonságokat és hallgat este a jazz-muzsikát.

Miramar hercegség nincs többé és élet sem már, amilyen volt. De, hogy mi minden történt Lajos Salvator negyven évi boldogemlékezetű ur kodása alatt, azt legközelebb elmeséljük a késői vasóknak.

(Flane

SCALA mozi

Két sláger egyszerre, rendes helyárrakkal!

A cirkusz csillaga

Az idei szezon egyetlen és legtökéletesebb cirkuszfilmje

EMIL JANNINGS-val

A zsarnok

A legújabb METRO-JOURNAL a júli

14-iki párisi ünnepekkel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.30 órakor

Keleti Sándor az első magyar vasút utasai között

Aradban, a nyílegyenes Giulesti-úton álló vasúti sportstadionban hetek óta nagy tömeg látogatja a román vasút kiállítását. A régi királyság hetven év vasúti hálózatát és berendezését a kiállítástól a mai modern kifejlődés szemléltetve mutatja be ez a kiállítás. A nem szakmai látogatók, hogy Románia vasútja ma legmodernebbeknek és nem marad el a világ vasútjai mögött.

De a kiállítással kapcsolatosan azonban ki kell említeni, hogy a kiállítás kiállításainak kiépítése mikor kezdődött. Maga az Arad már 1857-ben kapcsolódott be a vasúti forgalomba. A régi Magyarországon a vasúti hálózat kiépítésére az akkori Osztrák-Magyar Szabadalmazott Államvasúttársaság — a „Căminăria” — feladata volt. A társaság

az első vasúti vonalat Pest és Vác között építette meg 1846-ban.

1846. július 15-én történt ünnepélyes megnyitáson részt vett Petőfi Sándor is és ő volt az első vonat utasainak. Ezt versengőre kéri. Versében többek között is, hogy minél több vasutat kell építeni szabad aggodalmaskodni, hogy erre meg kell legyen a tanácsot adja költeményeifejező sorában:

Törjetek szét minden láncot
És lesz elég vasatok!

Az ország minden részébe nyúljon a vasút. Természetes, hogy eljő az idő, hogy a Bácskában is.

Az irányban Pest és Cegléd között már készült el és nyílt meg a vonal. Aztán

A krassói hegyek között akartak építeni

Osztrák-Magyar Szabadalmazott Vasúttársaság az ötvenes évek elején vásárolta meg a kisvárosi országgyűlési örökségeit, bányatelepeit és kohót az államkincstártól.

Az országgyűlési örökség fűződött tehát ahhoz, hogy mind a bányákat, mind a kohókat megközelíthetővé tartsák, vasat és egyéb termékeket tudják elszállítani. Azért építette meg a vasúti vonalat Oravica és Bázias között a Dunánál kezdve a Dunánál állott aztán a Báziasra a hajót. Az Oravica—báziasi vonalon halad keresztül és így megközelít mindkét helyről a vasúti csatlakozásról is.

Az akkori műszaki embereket nagy feladat látta az Oravica és Anina közötti vasútvonal. Hegyek és völgyek állottak a vasútnak. Mélységeket viaduktokkal kellett átívelni, hegyeken keresztül pedig alagutakat fúrni.

Az alagutak költségeire való tekintettel úgy döntöttek, hogy ez a vonal lovasút lesz.

Az alagutak keskenyvágányú, amelyen a szénrel telt kocsikat lovak fogják vontatni. Meg is indult az alagutak építése. A magasan egymás fölött álló kocsikat a szénrel telt kocsikat drótkötél segítségével kellett felvonni. A szénrel telt kocsikat a szénrel telt kocsikat felvonni kellett. A szénrel telt kocsikat felvonni kellett.

Az alagutak építése során a szénrel telt kocsikat felvonni kellett. A szénrel telt kocsikat felvonni kellett. A szénrel telt kocsikat felvonni kellett.

jött a szabadságharc és a vasútépítés szünetelt, hogy utána az ötvenes évek elején fokozott ütemben induljon meg újból. Cegléd-től Felegyházáig 1853-ban, Felegyházától Szegedig 1854-ben és

Szegedtől Temesvárig 1857-ben nyílt meg a vasúti forgalom. Ugyancsak 1857-ben nyitották meg a Temesvár és Radna közötti vasútvonalat is.

Temesvár vasúti csomópont lett, ahonnan újabb és újabb vonalak szaladtak szerte a Bácskában minden részébe. 1858-ban nyitották meg a Temesvár—Jászénvári vasútvonalat azzal a céllal, hogy megközelítsék a Dunát.

Temesvárról Karánsebesre azonban csak 1876-ban készült el a vasúti vonal,

amelyet két esztendővel később egészen Orsováig hosszabbítottak meg.

Egyes más bácskai vasútvonalak megnyitási évei a következők: Temesvár—Arad 1871, Temesvár—Módos 1887, Temesvár—Nagyszentmiklós 1895, Temesvár—Buziás 1896, Valkány—Perjámos 1870, Perjámos—Varjas 1888. A Temesvár és Jászénvári közötti vasútvonalra Vojtek állomást kiindulva, 1874-ben készült el a vonal Némethörséig. Némethörséig az államvasúttársaság a hetvenes évek végén keskenyvágányú iparvasutat létesített, amelyen csak a társaság vasműveinek és bányáinak alkalmazottai utazhattak és amelyet csak 1892-ben nyitottak meg a nagyközönség előtt is. A Resicai—Némethörséi közti keskenyvágányú vonalat a világháború előtti években építették át rendes nyomtávúvá. A Temesvár és Vojtek közötti vonalon Zsebely állomásról Csákova felé 1893-ban és Liebling irányában 1908-ban csináltak elágazást.

Az Oravica és Anina közötti vasútvonalat építeni

szan olvasható ezeknek az alagutaknak a története.

Az Oravica és Anina közötti vasútvonalat 1863. december 15-én nyitották meg.

Nemsokára kiegészítették ezt a vonalat az Oravica és Stajerlak közötti vasútvonallal is.

Az Oravica és Anina közötti vasútvonal látványosságokba megy azok számára, akik bámulják a merész vasutakat és a vadregényes viaduktokat és aránylag rövid útszakaszon az alagutak és viaduktok tömege van.

Ma ennek a vasúti vonalnak a megépítéséhez milliárdok kellenének

és ezért ma nem is volna az megvalósítható, ha már nem volna meg. Építői De Serres francia és Battie angol mérnökök voltak, akiknek a vasútépítés terén európai híruk voltak. Ennek a vasútvonalnak a befejezése után megbízták őket a híres semmeringi vasút építésével, ahol érvényre juttatták a Bácskában legnevezetesebb vasútvonalnak létesítése közben szerzett tapasztalataikat.

Kubán Endre

Sikeres műtétet végeztek Pál jogoszláv régenshercegen

Londonból jelentik: Kedden délután a Buckinghami palota a következő hivatalos közleményt adta ki: Pál jogoszláv régensherceg az elmúlt héten műtétet szenvedett a szívében, amelyen egy, az állkapocsban mélyen beágyazott foggyökér műtét uton kellett eltávolítani. A régensherceg kedden elhagyta a szanatóriumot. A műtét lefolyása nem volt olyan könnyű, mint amilyenek az első pillanatban látták és amilyenek a sajtó a múlt héten azt bejelentette. Ellenkezőleg, az egyik legnehezebben végrehajtható műtétről volt szó.

Aranyér!

Azonnal — amint Goedecke féle Anusol-aranyér elleni végbékkupokat fog használni — tapasztalhatja, hogy nyugtalansága, kedvetlensége, fájdalomai megszűnnek. Ismét friss, életvidám lesz és megszabadul a fájdalomtól. A Goedecke-Anusol kezelés nagyon egyszerű. Az Ön orvosa is ezt ajánlja.

Anusol-Goedecke

Utolsó alkalom

Huszesztendő per befejezés előtt áll. Husz esztendője, az emberek tizezrei várják közjogi viszonyuknak rendezését. Ezek a hontalanok, akik a békeszerződés és az állampolgársági törvény szerint csak román állampolgárok lehetnek, mégis alakilag nem tettek eleget az előírásoknak és így közel két évtizede minden állampolgárság nélkül maradtak. Közben tornyosultak a minisztériumban az egyéni kérvények, amelyeknek elintézése is már fizikai képtelenség volt. Jobbadán szegény emberek voltak ezek, akik az állampolgársági listába való felvétel utolsó határidejét is elmulasztották. Szegény emberek, akik a munkahelyet csak anyagi veszteség árán hagyhatták volna el és nem kockáztathatták meg az iratok összegyűjtésével járó munkát, költséget, időt.

Közben felnőtt az új nemzedékük, akik hiányában voltak annak, hogy formailag az állam polgárainak legyenek tekinthetők. Addig, amíg a kenyérkeresetre nem hatott vissza az állampolgársági nélküli állapot, a helyzet tűrhető, bár nyugtalanító volt. Ujabbban azonban kenyérkérés lett, amióta a magánalkalmazotti jogviszony létesítése az állampolgárság rendezettségétől függött. Az emberek tizezrei égető szükségét érezték annak, hogy a munka jogának ezt a feltételét teljesíthessék.

Ebben a helyzetben ad az állampolgársági törvény módosítása lehetőséget arra, hogy mindenki bekerüljön az állampolgársági listába, akik a megillet. Maga a törvénymódosítás ténye nagy meglepetést kelt és ószine liberalizmusról tesz tanúságot. Meggyőző bennünket arról, hogy a kormány nemzeti munkavédelmi törvényhatározatait nem kívánja a dolgozói akor népkétségségi elemek ellen fordítani, hanem meg akarja adni a lehetőséget mindenkinek a szabad munkavállaláshoz és a közjogi egyenlőséghez. Tisztában kell lenni azzal, hogy az igazságos szándék érvényesülése a végrehajtástól függ. Az állampolgárság feltétele a régi állampolgársági törvény 56. és a trianoni békeszerződés 61. szakasza szerint éppen úgy, mint a jelen módosítás szerint: az illetőség. A szegényebb néposztály a multban is elhanyagolta azt, hogy helyzete papíron nyerjen megerősítést. Nehéz lesz 20—25 évre visszamenőleg az illetőséget alkotó elemek igazolása azoknál, akik annak idején a lakbejelentést elmulasztották. A közérdekeztetési táblák gyakorlata szerint a lakhelytérve nemcsak a bejelentőhivatal ival, hanem a bizonyítás minden eszközeivel is igazolhatók. Így okirattal, tanukkal. Ugyancsak joggyakorlattá vált, hogy bár az 1886. XXII. t. c. 10. szakasza állapítja meg az illetőség főszabályát, ennek elemeinek hiányában a 16. szakaszban meghatározott kiegészítő illetőségi szabályok is alkalmazandók az illetőség fennforgásának kérdésénél. Így a sorozóbizottság elé való állítás, végső esetben a születés helye.

A törvény módosításának feltétlen szándéka az, hogy az egyesek mulasztásából eredő következmény orvoslást nyerjen. A kívánt eredmény csak úgy áll be, ha a közigazgatási hatóságok a már kialakult közigazgatási táblai joggyakorlatokat figyelembe véve bizonyos rugékonyság és méltányos gyakorlati állapotok megteremtését és nem hagyják, hogy alaki hiányok miatt érvényesíthetőség nélkül maradjon az a jog, amelynek fennforgásáról az egyes jelentkezők esetében maguk is meg vannak győződve.

Az érdekeltekhez az a szavunk, hogy vegyék komolyan az alkalmat és érvényesítsék a nekik megadott jogot. A hatóságok kötelessége, hogy a valóban jogos kérelmeknek helyt adjanak és így a husz éve égető kérdés nyugvópont-ra jusson. Így érhető el, hogy a magyar kisebbség csaknem minden tagja polgárává legyen az államnak és azok, akik két évtizeden át nem nyerték el az állampolgársági okiratot, most az igazságtétel érzelmével éljenek tovább.

Hogyan reformálta meg a huszonnyolc éves rendőrfőnök Amerika közrendészetét

Newyorkból jelentik: Amerikában, ahol a közélet egyik legfontosabb problémája a közrendészet, egyre többen beszélnek és írnak egy fiatal rendőrfőnökről, Orlando Winfield Wilsonról, aki merész és érdekes újításaival

forradalmasította az Egyesült Államok közrendészetét.

Winfield Wilson igen fiatalon, huszonnyolc éves korában lett a Kansas államban lévő Wichita város rendőrfőnöke. A városi tanács konzer-

vatív körei elleneztek a fiatal rendőrtiszt megválasztását a rendőrfőnöki tisztségre, ahol csak egy évet jósltak neki. Ez még 1928-ban történt és azóta a város mindent elkövet, hogy Wilson rendőrfőnököt megtartsa állásában.

Wilson rendőrfőnök híressé tette városát eredeti újításaival. A 120.000 lakosú városban rendőregytemet létesített és példáját már Amerika számos állama követte.

Egyetemet végéz a közrendőr

Wilson rendőrfőnök megköveteli minden közrendőrtől is, hogy elvégezze a rendőregytemet. Háromévi tanulás után választja ki a szolgálatra alkalmas rendőröket, akiknek még további két évig kell egyetemen tanulniok és próbaszolgálatot teljesíteniök a wichitai rendőrségnél. A próbaidő alatt havi fizetésük 51 dollár. Ez idő alatt megtanulják a rendőri tudomány minden gyakorlati feladatát, megszerzik a szükséges jogi ismereteket, közlekedési szabályokat, tanulnak pszichológiát és — etikát, s mikor mindezt tudják, véglegesen alkalmazzák őket a wichitai rendőrségnél

havi 125 dollár fizetéssel.

A fiatal rendőrfőnök tehát valóságos egyetemi végzettségű tudóst nevel minden közrendőrből és amikor megkérdezték, hogy miért követel ilyen magas képzettséget rendőreitől, így felelt:

— Az amerikai városok százai kutatják a jól képzett rendőröket. Én egyetemi végzettségű rendőröket bocsátok Amerika rendelkezésére.

Az amerikai városok valóban örömmel fogadják szolgálatukba a Wilson rendőrfőnök egyeteméről kikérült, kitűnően képzett, művelt

Munkában a „mintarendőrség“

A wichitai rendőrségnek van a világ legkitűnőbb felszerelt tudományos laboratóriuma, de a rendőrfőnök még két autóra is felszereltetett mozgó laboratóriumot. A wichitai rendőrök rendkívüli ügyességére jellemző az alábbi nyomozási eset, amelyről a Kiwans Magazine-ben Karl Detzer író beszámol:

— A múlt év nyarán egy rendőrországos tőrött ablaküvegre lett figyelmes egy faszorban. Hordozható autójába szerelt rádióján a helyszínre hívott még három másik cirkáló autót is. Pontos műszereik segítségével megállapították a rendőrök, hogy az abaküveget vésővel verték be és a véső nyomait megtalálták az ablak rá-máján. Megállapították azt is, hogy a betörő, aki az ablakon hatolt be a villába, autón érkezett és sikerült lemérni az autó gumijának pontos méreteit is. A helyszínt lefotografálták, ujjlenyomatokat szereztek és mikroszkóp segítségével megállapították, hogy az ablaküveg apró üvegszilánkjai két férfiritrók gyapjúsáljai vegyültek. A gyapjúsálak és az autógumi méretei, valamint a vésőnyomok voltak a bizonyítékok a betörő ellen. Negyedórával később a város egész rendőrsége kereste e nyomok alapján a tettest, akít

egy órával később elfogtak.

Miután mikroszkopikus vizsgálattal megállapították, hogy gyapjútírója anyaga megegyezik az üvegcserepek között talált gyapjúsálakkal, beismertő vallomást tett. Másnap az úgynevezett „hazugságnomozó gép“ elé ültették és bevallotta azt is, hogy számos betörésért több állam hatósága körözi.

rendőröket és rendőrtiszteket. A wichitai rendőregytemről kikérült tisztviselők máris igen jelentős állásokat töltenek be és többen közülük a rendészeti tudomány előadói lettek különböző egyetemeken.

Winfield Wilson rendőrfőnök egész Amerika közrendészetét forradalmasító újításaiból nyomban izelítőt kap az idegen, aki Wichita városába érkezik. Megérkezése reggelén egy udvarias és rendkívül szívélyes modorú rendőr kopogtat a táján, bemutatkozik és közli a vendéggel, hogy mindenben szolgálatára áll. Az intelligens rendőr minden felvilágosítással ellátja a túristát. Felhívja figyelmét a város érdekességeire, templomaira és kórházaira, felvilágosítja, ügyesbajos dolgaival hova kell fordulnia, hol található orvos, milyen közlekedési szabályokhoz kell alkalmazkodnia, majd pedig megkéri, hogy diktálja be minden értéktárgyát. A wichitai rendőr jegyzéket készít az idegen ingóságáról, írógépéről, kerékpárjáról, autójáról, sőt még por-szivőgéjét és óráját is megnézi és följegyzi. A wichitai rendőrség szerint ugyanis ezek a pontos feljegyzések sokkal hatásosabb eszközök a lopások meggátolására, mint az utólagos érelyes nyomozás.

A wichitai rendőrség minden bűnözőt a Keeler-féle hazugságnomozó gép segítségével valát és ennek tulajdonítja, hogy az elmúlt évben 710 elfogott csavargó bevallotta, hogy 61 bűncselekményt követett el más államokban. 190 betöréssel gyanúsított egyén közül 60 beismerő vallomást tett, noha konkrét bizonyíték még nem volt ellenük. Ugyane gép segítségével állapítják meg a rendőregytem minden új hallgatójának jellemét és lélekjelenlétét.

Kulturházat építenek az újkisodai reformátusok

Temesvár külvárosában, Újkisodán csak pár éve alakult meg a református egyház, melyre nagy missziói szolgálat vár. Gondozásában van egy óriási szörványterület, mely egészen a szerb határig nyúlik. Az ott elszórtan élő véreink összeszedését, pásztorlását végzi. Másfelől az egész ország területéről, Máramarostól Orsováig, a Regattól Keresztesig fekvő területekről, sőt Magyarországról, Dunántúlról özszeverődött gyülekezetek között végzi lélekmentő munkáját. Szolgálatát a falvakból városba vándorolt nép lelki, kulturális irányítása, megtartása. Fel nem becslhető az a munka, ami pl. az ifjuság összetoborozására, káros hatások alóli kivonására, szellemi képzésére irányul.

Ez az egyház a semmiből állott elő az ottani munkások-, sőt munkanélküliekből álló szegény gyülekezet filléreit rakta össze, hogy felismert missziójának anyagi alapjait megteremt-

MEGELŐZNI A BŰNT!

Wichita város bűnözési statisztikája kedvező. A városban elkövetett száz bűncselekményből a rendőrség 51 betörésnek a tettest megtalálta, míg az országos arányszám az utóbbi években eltűnt

239. személy közül csak háromat nem talál meg a rendőrség,

a multévi öt gyilkosság minden tettesét és rendőrkézre kerültek két régebben elgyilkosság tettesei is. Míg általában az ötödik autótolvajt fognak el csak Amerika wichitai rendőrség

az autótolvajoknak több mint a felét megtalálná teszi.

Az elmúlt évben 125 ellopott autót talál meg a rendőrség és megtaláltak huszonegy városban ellopott autót is.

A wichitai rendőrfőnök nagy fontosságot tulajdonít a bűnözések megelőzésére hivatal működésének is. Ennek az irányítását egy ismert szociológus, aki munkái között tudja a város valamennyi tanítóját és lelkészét. Nagy segítségére a rendőrfőnöknek a gyermekek is, mert a rendőrség cserkészcsapatokat szervez a gyermekekkel megismerteti a bűnözés megelőzésére irányuló szociális és nevelő munkát. A rendőrség mintagazdaságot is tart a rövidebb szabadságvesztésre ítélt rabok számára, hogy megismerhessék a munka és a tisztes élet örömeit. Wichita város rendőrségéről is, hogy

itt fordult elő a legkevesebb közlekedési baleset.

Ha egy gyalogjáró tilos lámpajelzésnél átkesz, egy lapot adnak át neki, az a közlekedési baleset megelőzésére szolgál. Ekkor a közlekedés megáll, az autók megállnak, a gyalogjáró pedig megvárja, amíg a közlekedés megkezdődik. A wichitai rendőrség közlekedési kurzust, amelyen minden városi közlekedés minden előírásait megismerik. Jellemző a rendőrök számára, hogy egyetlen olyan autótörvényt sem tarttak le szabálytalanság miatt, akít a rendőrbíró meg nem büntetett volna.

Nem meglepő tehát, hogy egyre többen keresik a wichitai rendőrfőnököt, egyeteme hallgatói közül válasszon ki a legjobbat a rendőrfőnököt számára.

— A VALTOZÁS ÉVEIBEN, amikor mértékben kell arra törekednünk, hogy a munkánk beállott pangásokat megszüntessük, valamint az agy, a tudó és a szív felé irányuló vért kiellensúlyozzuk, akkor rggel éhgyomorral, két természetes „FERENC JOZSEF“ keszgyakran valóban áldásos hatása van. Kérdezzétek orvosát.

SCALA Hindu siremlék és Esnapuri tigris egyszerű

PÉNTEKTŐL

Olcsó helyárakkal. Parter 20.— lei. Balcon 25.— lei

„Késsel és villával ássuk saját sirunkat!”

Egy órára szól az ebédmeghívásom, de csak félkettőre tudtam megérkezni az evéshez. — Nem tetszett elkészni, — vigasztal a szobány — még csak most szolgáltuk fel a gyümölcsöt.

— Csak? — gondolom keserűen és tétován van át agyamon a további fogások lehetősége: és fekete. Pedig a szobalánynak igaza volt csak — kal. A sárgadinnye csak előétel. Hiszen a nyerskoszt ünnepélyes csarnokában vagyunk, ahol gyümölcsrel és salátával kezdődik a „lejtetés”. A sárgadinnyét követi káposzta almával, reszelt kalarabé tejföllel, fejes- és paprikasáta. A menü további érdekes és szemrevaló részai főként a töltött uborka kukoricafőzelék és a tejszínhabos túró. A többi étel többésképpen hasonlít a vegyes fogazatuak általános ételéhez. Ebéd után telinek és mégis könnyűnek érzi az ember a gyomrát, lelkileg meg valami nemes és emelkedett hangulatba táplálják át a finom és szerény növények: furcsa, de az ember műpártoló nyincnek érzi magát a víz és izléses színösszeállítású flóra elfogyasztása után.

Asztalozomszédaim azonban nem csupán műléveztől emésztik a tarka növényzetet. Orvosaik irányították őket a barátságos ebédelőbe, ahol a zseniális svájci doktor: Bircher-Benner régi szerint teritenek egészséges nyerskosztot, amely hivatva van meggyógyítani a különféle gomor-, epe-, vese-, stb. betegségeket.

— „A modern ember meg tud emésztani nek mindent, sőt majdnem mindent. Ez valami nagyvágy nála. Pedig magasabbrendű lenne, ha nem tudná ezt megtenni; a homo pampagus nem éppen a legfinomabb faj.” — Nietzsche féltézi az ebédlő vezetőnöje, egy kedves, valódi-őke, hatvanéves hölgy, aki óriási temperamen-temát és örökifjúságot saját bevallása szerint nyerskosztot köszönheti. — Bircher-Benner doktor tudományos és gyakorlati kutatásai alapján megállapította, — meséli a saláták és főze-kek apostola —, hogy az ember napról-napra issa saját sirját, mégpedig késsel és villával. A egyes táplálkozás a kalóriaértékek körül forog, eddig a táplálék lényege nem a hőenergia, hanem a napfényerő. Minden élő szervezet nap-nyiból él s a növény a legtekélyesebb népé-nyakkumulátor. Számtalan esettel igazolható, hogy teljes értékű táplálkozás bizvást eliminálhat- az állati tényezőket. Hatalmas étkezési refor- mokra van szüksége az emberiségnek. Ezeknek az újításoknak bevezetése a mi munkánk.

— Hogy van megelégedve, nagyságos asz- szony, a páciensekkel?

— Amíg betegek, addig gyönyörűen enge- elmeskednek. Amikor javulni kezd az állapo- tuk, rendszerint megkezdődik az ugrálás. Egy- egy virslis vacsora, alkoholos kihágás, vagy ci- aretta, utána meg persze a visszaesés.

A páciensek, akik pillanatnyilag jelen van- nak, még szófogadóak. Buzgón eszegetik a nap- ényakkumulátorokat s egyik-másik fogást lel- esesen dicsérik

— No még egy kis paprikakváros levest! — kínálja a háziasszony egyik étvágytalan ven- légét — minden csöppje aranyat ér. Lám, a szomszédja már meg is ette!

— A szakácsnő is nyerskosztos? — kérde- zem és a falusi lány disznótoros emlékeire gon- dolok.

— A személyzet háromszor hetenként meg- kapja a maga husadagját — feleli a háziasszony és szavai igazolására ime enyhe pecsenyeillat kezd szállni a konyha felől. A növényevővé sze- lidült társaság izgatottan szimatol. Mielőtt bár- ki szólhatna, a háziasszony kikiabál az ajtón:

— Kikérem magamnak a hússzagot!

A hússzag elül, a felkavart kedélyek meg- nyugszanak és kis sóhajjal beletemetkeznek ere- deti menüjükbe. A makkégszűs fogyasztók eltűnődnek. Nekik talán nem fog megártani, ha egyszer vacsorára...

Elkésztett vendég érkezik. Karcsu fiatal asz- szony, meginterjúvolom nyerskoszt tapasztala- tai felől.

— Százszor jobban bírom a munkát, mióta növényen élek — meséli falatozás közben. Ked- venc fogásom a marcipánizú keverék: tejföls- mandulás sárgarépa.

Sok fanatikus rajongót találni a társaság- ban. Az egyik hölgy keménypapírból emelt nagyszabású emlékművet a növényebédlőnek: kartonpapírból elkészítette a ház miniatúr má- sát, köré a kertet s a kerten át szűrkeruhás ba- bákat sorakoztatott a kapu irányában: ezek a különféle betegségek, amelyek a tálalóteremből egyenesen a száműzetésbe mennek.

Adjá Isten, hogy igaza legyen!

Piccard tanár a sztratoszféra után a tenger fenekére akar leszállni, hogy a tengerfenék csodálatos növényvilágát tanulmányozhatóvá tegye

Brüsszelből írják: Hírek szerint Piccard belga tanár, a híres sztratoszférarepülő, új ki- sérleten fáradozik. E sorok írója felkereste a professzort, hogy elmagyaráztassa az új kísér- letet. A tanár nem szívesen fogad újságíró- t, mert sokat kell magyarázni a fizikai világban ismeretlen előtt és valósággal úgy bának az új- ságírókkal, mint az iskolásgyerekekkel.

Piccard gömbkabinat konstruáltat, ami bal- lónjához van erősítve. Ezt a gömbkabinat majd mindenki ismeri, legalább is képről. Ez a tenger- alattjáró kabin egyelőre még csak kicsi modell- ben van és ezen magyaráz a tanár ur. Bevallása szerint két éve tanulmányozza a tervet. Rengete- get kísérletezik különböző anyagokkal, melyek közül leginkább az elektron (magnézium- és alumínium ötvözet) felelne meg; ugyanis ez az anyag el bír olyan nyomást, amilyent a tengervíz 8000 méter mélységben gyakorol. Az acélból ké-

szült kabin viszont hasonló nyomásnál 11.000 méter mélységbe süllyedhet. Az bizonyos, hogy az elektron sokkal könnyebb, mint az acél, víz- szont törekenyebb. Mindenesetre azt hiszi, hogy a kabin sulya nem lesz több 4—6 tonnánál.

Az új kabin sokkal ellenállóbb lesz, mint a milyent a sztratoszférarepülésnél használt, mi- vel a nyomás 6000 méter mélységben 600 kilo- grammnak felel meg négyzetcentiméterenként. Az egész készülék elgondolása rendkívül hason- ló a sztratoszféra-ballonéhoz. Mint az előbbi, ezt a tenger alatt uszó kabinat is felszerelik bizo- nyos teherrel, melynek segítségével, illetve an- nak elérésztésével feljebb lehet szállni. A kabin külső részén tartály lesz, amibe kisebb mennyi- ségű vizet lehet beeresztetni, vagy pedig olajat elegendeni, aszerint, hogy feljebb, vagy lejjebb óhajtanak szállni.

Milyen lesz a tengeralatti kabin felszerelése?

Legelsősorban meg kell oldani, hogyan le- het a terhet szabályozni, illetve végrehajtani a teher eldobását egy tökéletesen elzárt kabinban lévő hajósoknak? A professzor ezt mondja:

egyszerűen meg kell találni a módját annak, hogy ez a kezelés tökéletes biztonsággal történjék.

Ha egy sztratoszféra-ballon minden terhét elen- gedte, gyorsabban száll alá és legfeljebb a föld- re érés brutálisan történik, mindössze ennyi az egész. De másképpen áll a dolog a tengeralatti kabinban. Ha ez utóbinnál baj történik a teher- elengedések körül, a kabin utasait elveszetteknek tekinthetjük. Eppen ezért sokkal óvatosabban kell eljárni a kérdés megoldásánál. A teher a kabin külsején lesz. Elektromágnes segítségével tartják ott. Ha az áramot kikapcsolják, a vas- teher leesik. Az akkumulátorkészülék, mely a világítótesteket fogja táplálni, ugyancsak a ka- bin külsejében foglal helyet. Ha valami kompil- káció állana be, például a készülék a felfelé va- ló emelkedésekor vastag sűrű növényrétegbe ut- közik, hatalmas mozgattömegbe és több erőre, illetve nyomásra volna szüksége az emelkedés- hez,

egy készülék segítségével hatalmas elektro- mágneses erőt lehet szerezni kevés árammal. Ezzel az erővel fel lehet emelkedni. A tenger- alattjáró kabinat két-három kerek ablakkal sze- relnék fel. Ezek az üvegek úgy lesznek készít- ve, hogy ellenállhassanak az óriási nyomásnak. Ha ez a rendkívül vastag üveg elrepedne, ugyan- azon pillanatban automatikus fedél kapcsolódik rá. Az a kérdés, hogyan lélegzik majd a pilóta és tudós, — két hajóst tudna összesen elhelyez- ni benne — már rég megoldott kérdés Piccard tanárnál. Ugyanazon módszert fogja használni, mint a sztratoszférarepülésnél. Az elhasznált oxigént abszorbeálja és új oxigént nyit a ma- gával vitt tartályokból.

AZ ELSŐ KISÉRLET.

Jövő tavaszra tervezik. Mindenesetre csak akkor, midőn teljes biztonságban lehet vele a tengerfenékre leszállni. Többször ismételte már, hogy teljes biztonságot nyújtó tudományos ké-

szüléket tervez, nem pedig kalandot keres. Ab- szolut biztonsággal kormányozható készüléket és ép ezért minden segédeszközre is rendkívül kiterjed a figyelme. Isten őrizze, hogy a kísérlete- zés pillanatában baj legyen valamelyik mellék- készülékkel.

Mindenesetre egy barométer, mely a mély- séget mutatja. Egy barográf, mely a menetet regisztrálja, egyfajta készülék, mely minden pillanatban mutatja a fel- vagy leszállás gyor- saságát, külső világítás, fényképezőkészülékek és filmmapparátusok, egy csap, mely beengedi a vizet a kabin külső részén e célra fenntartott helyre, hogy neheztse a gömböt, s végül lesz kettős rádiókészülék, melynek segítségével, a mint a kabin a víz felszínre ér, jel adhat a kö- rülötte cirkáló hajók egyikének.

A rádiójelzés 100 kilométer távolságban vehető fel.

A hajó, mely rádiófelvevővel rendelkezik, köny- nyen megtalálhatja majd a kutatókat. Piccard tanár egyelőre még nem találta meg a módját, hogy hozhasson fel mintát a tengerfenék tit- kaiból. Egyelőre megelégszik a fényképpel és a filmmel. De reméli, hogy ennek is sikerül mód- jat lennie.

Az új kísérletek annyira felizgatták a tudó- sok képzeletét, hogy százával érkeznek levelek, melyekben külföldi tudósok

kérlik a professzort, hogy vigye magával kísérleti utjára.

Persze az ajánlatok számba sem jöhetnek, hisz mindössze két személy számára van hely a ka- binban és ezek közt az egyik csakis maga a ta- nár lehet és egy, feltétlenül belga állampolgár, közismert tudós.

Erről a kísérletről álmodik Piccard. Előbb a sztratoszférában, majd a tenger fenekén. Mint- ha Verne-könyvben olvasná az ember. A gaz- dag képzelőtehetséggel megáldott tanárnak még külön szerencséje, hogy olyan államban született és él, ahol törekvéseit megértik és méltányol- ják. Még eddig mindig sikerült anyag: segítsé- get kapnia, hogy különleges álmait meg is va- lósíthassa. Boldog ember!

Jean Louis.

CORSO (volt RIVOLI) mozi ma bemutatja

szenzációs alakításában

A SAKK-MESTER

című nagyszerű filmet, melynek cselekménye Katalin cárnő idejében játszódik, a lengyel királyi udvarban. — A Paramount Journál premierje: A Squalis tengeralattjáró kiemelése

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Értékes, római korból származó épületeket ástak ki Dobrudzsában

Bucurestiből jelentik: Kedden délelőtt nyitották meg ünnepélyes keretek között a dobрудzsai Abrutiban a római korból ásatási munkálatokat. Mint ismeretes, ebben az évben nagy lendülettel indultak meg az ásatások, különösen a Tenger-tartományban, ahol Ottescu Nicolae királyi helytartó a szükséges alapokat rendelkezésre bocsátotta. A több mint 30 hektárnyi kiterjedésű területen folyó ásatások alkalmával 32 tornyot és három védővonalat hoztak felszínre.

A sajtó és propaganda minisztérium fényes külsőségek között rendezte meg az ünnepséget, melyet a fővárosi rádióállomás is közvetített. A minisztérium mozgóképi osztálya pedig filmre vette a jeleneteket. Az ünnepségen jelen volt Ottescu Nicolae Tenger-tartomány királyi helytartója, Galaction Silistreanu, constantai püspöki helynök, Radulescu-Dobrogea Tenger-tartomány vezértitkára, Rosculeț Radu képviselő a Nemzeti Újjászületés Frontja főtanácsának tagja, Schmidt Victor ellentengernagy, Nicolau Teodor tábornok, Constanta polgármestere, Georgescu Florin tüzértábornok, Nanu Victor Constanta megye prefektusa, Schwab tábornok, Gorski ezredes, Caliacra megye prefektusa, Dumitrescu Eugen ezredes, Durostor megye prefektusa, Lambrino Scarlat, egyetemi tanár, Grigorescu Emil, Ottescu királyi helytartó kabinetfőnöke, Dumitrescu Ioan a constantai közigazgatási bíróság elnöke, valamint a bel- és külföldi sajtó képviselői és a katonai előképzős és országról osztagok.

Abrutis a pontusi Dacia egyik legfontosabb helyőrsége volt. Magaslaton épült fel és ellenőrizte egyfelől a mangaliai és silistrai utat, másfelől a kikötőket s így a romek napvilágra hozatalának ezim-bolikus jelentősége van, mert a római települést bizonyítja ebben a tartományban.

Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, majd először Gorski Victor ezredes, Caliacra megye prefektusa, utána Lambrino Scarlat egyetemi tanár az ásatások vezetője, végül pedig Ottescu Nicolae királyi helytartó mutattak rá az ásatások nagy tudományos és nemzeti jelentőségére.

— IDŐJÁRÁS. Változó felhőzet, nyugati szél, a hőmérséklet nem változik. Az ország északnyugati részében zivatarok és kisebb lehűlési lehetőségek.

— TÁVIRAT TITEANU SAJTÓMINISZTERHEZ. Bucurestiből jelentik: Titeanu sajtó és propaganda miniszter az argesmezei Costesti község elöljáróságától üdvözlő táviratot kapott: — Az ön által rendezett mozi és bemutató előadások a község lakosságának nemzeti érzelmét felfrissíti. A község lakosságának képviseletében küldöm önnek tiszteletteljes köszönetemet. Bratu Mihai, községi bíró.

— Amerika is alkalmazni akarja Kinghall propagandamódszerét. Washingtonból jelentik: Az Associated Press értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy a Kinghall propagandamódszerhez hasonlóan felvilágosítja a német, az olasz és japán nagyköveteket az Egyesült Államoknak a nemzetközi válsággal kapcsolatos magatartásáról.

Augusztus 3 Csütörtök
István, Hermina

1492. augusztus 3-án indult el hajóval Kolumbusz Kristóf, hogy nekivágjon az óceánnak és nyugat felé haladva megtalálja az Indiába vezető utat. Kolumbusz október 10-én lépett ismét szárazföldre az amerikai Haiti szigeten. Az Indiába vezető utat nem találta meg, ellenben fölfedezte Amerikát.

1863. augusztus 3-án született Gárdonyi Géza, a nagy magyar író. Eredetileg néptanító volt, mikor aztán írásaival egymásután aratta a sikereket, kizárólag az irodalomnak szentelte idejét. Híres történeti regényei: Egri csillagok, A láthatatlan ember, Isten rabjai. Írt ezenkívül más regényeket is, ilyenek: A lámpás, A kiáltó, Egy világjáró angol kalandjai. Gárdonyi Géza alkotta meg Göre Gábor bíró, Durbints sógor és a Kácsa cigány alakjait. Göre-könyveivel Gárdonyi sok mulatságos órát szerzett az olvasónak. Több színdarabot is írt. Ezek közül a legnagyobb sikert A bor aratta.

— Véres összeütközések Bombayban. Bombayból jelentik: Hétfőn reggel véres összeütközés volt Bombayban, amelynek során a hivatalos jelentés szerint 42 ember, közöttük 25 rendőr megsebesült. A felvonuló tüntetők szétkergetése közben 9 ember a lövöldözések következtében, 8 ember pedig ütések következtében sérült meg. A hatóságok intézkedésére Bombayban abban a negyedében, ahol az összeütközés lejátszódott, megtiltották a forgalmat, nehogy megismétlődjék hasonló eset.

Rádióvevők figyelmébe!

Kivételes alkalom rádióvásárlásra!
250 lei havi részletfizetésre,
300 lei havi részletfizetésre és
500 lei havi részletfizetésre
már Super-rádió kapható!

„STANDARD”
rádió-szaküzle
TIMISOARA, I., Eugen de Savoya-u. 7.

(—) Gritta Ovidiu rendőrkezesztor szabadságon. Gritta Ovidiu rendőrkezesztor tegnap kezdte meg egy hónapos nyári szabadságát. Sava Cornel kerületi rendőrfelügyelő, aki visszatért szabadságáról, átvette uga a rendőrfelügyelőség, mint a rendőrkezesztora vezetését.

(—) A Marosba fulladt Lingurar Ican tizenhét éves belotinci cigányfiú fürdés közben. Holttestét még nem találták meg.

— Az angol alsóház elfogadta a légtalmai hiteleket. Londonból jelentik: Az alsóház 253 szavazattal százharmincöt ellenében elfogadta a légtalmai hiteleket.

— Ismét sok robbanó anyagot találtak egy angol városban. Londonból jelentik: Glasgowban szerda este csomagot találtak, amelyben 50 darab zselatinrudacska volt és ezek a rudak a legerősebb hatású robbanószerrel voltak átitatva. Azt hiszik, hogy a robbanóanyagot a menekülő ir terroristák hagyták hátra.

Szerkesztői üzenetek

Rádióhallgató. Nem tévedés. Petőfi Sándor Kiskőrös és Fehéregyháza között született, amikor születésnapján az utóbbi városba utaztak. Nincsen pontosan eldöntve, hogy a szültés mely város határában történt. Imen erd, hogy Kiskőrös és Fehéregyháza egyképpen a maga szültőnek vallja Petőfit. Maza a költő Fehéregyházát ismerte szültővárosának. Erre mutat 1848 tavaszán Fehéregyházán írott Szülőföldem című verse is, amelynek első strófája a következő: Itt születtem és ezen a tájon, Az alföldi szép nagy rónaságon, Ez a város születésem helye, Mintha dajkam dalával von tele, Most is hallom e dalt, elhangzott bár: Cserebogár, sárga cserebogár.

— A német hadsereg megünnepli a világháboru kitorénének negyedszázados fordulóját. Berlinből jelentik: A világháboru kitorénének negyedszázados évfordulóját nemzeti ünnepként üli meg a német hadsereg. Csütörtök este díszes takarodó lesz, amelyre meghívták a polgári lakosságot, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

— Aggasztó a magyar képviselőház elnökének állapota. Budapestről jelentik: Darányi Kálmán volt miniszterelnök, a képviselőház volt elnöke, mint ismeretes, három héttel ezelőtt tromboziban megbetegedett és jelenleg a Vörös Kereszt Erzsébet szanatóriumában fekszik. Dr. Herczeg Ferenc egyetemi tanár és két egyetemi tanárné pedig látja el gyógykezelését. A betegség előreláthatóan több hétig eltart és a képviselőház elnökének állapota jelenleg olyan komoly, hogy látogatásokat nem fogadhat.

— Rooseveltt újabb vereséget szenvedett a képviselőházban. Washingtonból jelentik: Rooseveltt elnök a képviselőház keddi ülésén újabb vereséget szenvedett. 193 szavazattal 66 ellenében elvetették az elnök közmunkákra vonatkozó újabb javaslatát. A javaslat előkészítő bizottsága már alaposan lecsökkentette a közmunkák végrehajtására igényelt összeget, de a képviselőház a javaslatot még ilyen módosított formában sem fogadta el. Politikai körökben ug látják, hogy Rooseveltt teljesen elvesztette uralmát a kongresszus felett.

(—) Javításra vár a gyárvárosi Titu Maiorescu ucca. A gyárvárosi Titu Maiorescu-ucca naponta igen élénk forgalmat bonyolít le. A forgalmat azonban akadályozzák az uttesten levő gödrök, amelyek tengelytöréssel fenyegetik szekereket és kocsikat. A forgalom gyors és akadálytalan lebonyolítása érdekében szükke lenne a kocsit burkolatának sürgős kijavítása:

(—) Betörő menekülés közben rálőtt rendőrökre. Az elmúlt éjszaka elő akarták állítani a gyárvárosi rendőrségen Szabó Imre aradi betörőt és Körösy Géza nevű társát, akik lopott ruhameit volt. Amikor a komiszáriátus felé haladtak, utközben sikerült Körösy Gézának megszöknie. Menekülés közben rálőtt rendőrökre és azután eltűnt a sötétben. Kézrekerítésére megindították a nyomozást.

(—) Autótulajdonosok és sofőrök figyelmeztetése. A rendőrség forgalmi osztálya felszólítja a autótulajdonosokat és sofőröket, hogy a hatási igazolványok láttamozására jelentkezzen a hadkiegészítő parancsnokságnál. A láttamozás naponta délelőtt 8—1 óra között történik. Vasárnap is lehet jelentkezni. Mindazoknak a hajtsai igazolványát, akik augusztus 16-ig a nem láttamoztatják, megsemmisítik.

(—) A temesvári rendőrség új forgalmi rendet készít elő. Számos szük uccát el fogna zárni a forgalom elől, más uccákban pedig csak az egyirányban való forgalmat fogják engedélyezni. Az erre vonatkozó tervet Rode Alexandru rendőrfelügyelő tanulmányozza és dolgozik ki részletesen.

(—) A tanoncok temesvári szaktanfolyómanak új igazgatója. Ardelean Stefan mérnököt, a temesvári ipari liceum helyettes igazgatóját a munkügyi minisztérium a tanonc szaktanfolyómanak igazgatójává nevezte ki.

(—) A józsefvárosi polgári kör közgyűlése vasárnap, augusztus hatodikán délelőtt tíz órakor lesz a polgári kör helyiségeiben. Kérlik tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— AZ ULÓ ÉLETMÓD KÖVETKEZTÉBÉ JELENTEKŐZŐ BAJOKNÁL, különösen renyhe bé működésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvízzel gyáran igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Kristóf, Károly huszenkilenc éves műszerész, Calangiar Persic harminchat éves, Safrankó Helene hetvennyolc éves Colojora Gheorghe negyvennyolc éves földműve

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalba a következő gyermekek születését jelentették be: Colompar Ileana, Comanescu Maria, Schiffert István, Deréki György.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGALATA

Csütörtökön, augusztus 3-án a szolgálati beosztás a következő:
Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerház
Az II. kerületben a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszerház.
Az III. kerületben a Carol úton levő Mária gyógyszerház.
Az IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciu gyógyszerház
Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház (Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.)

Mozi

MŰSOR:
CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 3.
APOLLÓ: Kozákvér (angol film)
CAPITOL: Port Arthur (francia film)
CORSO: (volt Rivoli) A sakkmeister (francia film)
SCALA: A cirkusz csillaga (francia film)
A zsurnok (német film)

19. augusztus 4.

—) **Prefektusok értekezlete.** A királyi helytartóságon tegnap Ciupe Gheorghe vezérnök elnökletével a temesi helytartósról működő prefektusok értekezletet tarttak, amelyen folyóügyekről tettek jelen-

—) **VÁROSI VALLALATOK KOMERCIALIZÁCIÓJA.** A városi villanyüzem és a vízvezeték komercializálása után a város most többi vállalatának komercializálását tervezi. A városnak még tíz eddig komercializált vállalat van. Ezek: a mozgóképek, a strandfürdő, a kőbánya, a vágóhid, a szeszgyártás, a vegyészeti laboratórium, a szeszgyár, a téglagyár, a zálogház és a jelenleg nem működő tejközpont. Ezeket egy nagy vállalatba vonnák és vezetésük kereskedelmi alapon történjen. A város új közigazgatási törvény előírja, hogy a vállalat keretében újra üzembe helyeznek a vállalatokat. A kérdés tanulmányozására Tieran dr. főpolgármester bizottságot küldött ki, a bizottság elnökéül Warth Péter dr. alpolgármester áll.

—) **ÖNGYILKOSSÁG.** Csukás közönségekben a legutóbb esztendő Szucek Erzsébet felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka évek óta tartó ideggyengeség.

—) **Ramniceanu szövetkezeti vezérfelügyelő megválasztása.** Ramniceanu szövetkezeti vezérfelügyelő tegnap Tatos kivitel és behozatali felügyelő kiséretében Temesvárra érkezett. A felügyelő a délelőtti folyamán megjelent a rakfárházakban és a búzakiyvel felől árdótt, majd a helytartóságon látogatást tett Ciupe Gheorghe dr. vezérnökkel. Délután a felügyelő több szövetkezettel kerestett fel.

—) **MA ÁLLAPÍTIK MEG AZ AUGUSZTUSI MAXIMÁLIS ÁRAKAT.** A város árviszsgáló bizottsága tegnap Warth Péter dr. alpolgármester elnökletével ülést tartott, amelyen a malmok, a pékek, a húsparosok képviselői is résztvettek. Lejchita m. dr. gazdasági tanácsnok az eddigi maximális árak további fenntartását ajánlotta, míg a malmosok, a pékek és hentesek — hivatkozva a gabona és az állatok árának emelkedésére, valamint a városi illetpénzes növelésére — a liszt, kenyér és húsművek árak fölemelését kérték. Az árviszsgáló bizottság a kérelmeket elutasította, az ülés során elhangzottak alapján az augusztusi maximális árak ügyét Tieran Emil dr. főpolgármester ma dönt.

—) **JÓZSEFFALVAÉRT.** A leégett Józseffalva ma tegnap kiadói hivatalunkba a következő adománycsok érkezett be: Sz. J. 40, Huszár Imre Oravica lei. Gyűjtésünk végösszege a mai napig 60.166 lei. A gyűjtést tovább folytatjuk és minden adományt a Déli Hírlapban nyugtázzunk.

—) **TÜZ LUGOSON.** Gherghina Toma lugosi kocsis házában udvarán kigyulladt az istálló és a szénrész. A tüzet a járókelők vették észre és értesítették a tűzoltókat, akik egy órai munkával eloltották a tüzet. A kár mintegy 60-70 ezer lei. A kár megakadályozásáért a tűzoltók, ezért a bérviszonyok biztosításba helyezték. A tűznél megment Dobrin Ionel dr. lugosi főpolgármester is. A tüzet okát a tűzrendészeti bizottság fogja megállapítani.

—) **Országos nagyvásár.** A legközelebbi országos nagyvásárt augusztus 10. és 11. között tartják meg.

—) **SZEKER A MOZDONY ALATT.** Barbu Ioan lugosi földműves a szekerével hazafelé igyekezett. Az egyik vasúti átjárónál a szekeret elkapta a mozdony. A szekér összetört, a lovakat pedig a kerekek halálra gázolták. Barbu Ioan a kocsi a földre zuhant és súlyos sérüléseket szenvedett. Szállították a kórházba.

—) **Orvosi hír.** Dr. Sattler Ágoston fogorvos hazakeresztett és újból rendel I. Bulev. I. sz. Duca 2. alatt. Augusztus hónapban csak délelőtti van rendelés.

—) **ERDEI MUNKÁS HALÁLOS BALESETE.** Piat Martin 33 éves erdei munkás a bukaresti erdőszélen egy szakadék szélén álló fát akart kivágni. Munka közben megcsúszott és a harminc méter mély szakadékba zuhant. Társai a segítségére siettek, de mire rátaláltak, már halott volt. Halálát özvegye és négy gyermeke gyászolja.

—) **MAGYARORSZÁG-BELGIUM 4:2.** A Horthy vízpolócsapat mérkőzése keretében a magyar csapat szertelen Belgium együttesét csak elkeseredett küzdelemben bírta legyőzni. A gólokát Brandy (2), Németh és Kislégyi dobták. Olaszország csapata 3:0 arányban legyőzte Franciaország csapatát.

—) **Elhalasztotta a szövetség a „Várday-ügy” tárgyalását.** A nemzeti bajnokság bizottsága kedd este tüzte ki a Mures óvásának a tárgyalását, amelyet azonban a marosvásárhelyi csapat vezetőjének kérésére péntekre halasztott el. Amikor döntenek a páratlanul álló ügyben. A mérkőzést azonban nem igazolták és erre csak az ügy letárgyalása után kerülhet sor.

—) **AZ AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG CÉLKITÜZÉSEI.** A nemzetközileg híres amerikai magyarok egyesületét összefogó Amerikai Magyar Szövetség célkitűzéseit az alapszabályk szerint a következők: a) Megismertetni a magyar bevándorlót az amerikai felfogással, életkörülményekkel, az Egyesült Államok alkotmányába foglalja őket érdeklő törvényekkel megadja mindannyiuk részére a megélhetés és boldogulás lehetőségét. b) A már itt született és utána következő nemzedéket megismerteti magyar népek történetével s bevonja őket azokba az amerikai magyar intézményekbe, melyeket az ideaszarmazott magyarság több mint félszázados munkával létesített. c) Összhangba hozza a különböző magyar egyesületek közös célú igyekezeit, hogy ezek az egyesületek amerikai polgári, társadalmi és művelődési munkájukat és hivatásukat hatékonyabban teljesíthessék. Ilyen módon az amerikai magyarokat összekötő kapcsolatot kíván lenni. d) Függetlenül kíséri a bevándorlóellenes mozgalmakat s töle telhetőleg megtesz mindent, hogy ilyen kísérleteket céljuk elérésében megakadályozzon. e) Az amerikai magyar vagy annak leszármazottját a megélhetés és boldogulás eszközeihez segíti; ezért a munkakalkulációkat illetően, az iskolákban, valamint a törvény előtt az egyenlőségűséget biztosítja; általában a jogvédelem biztosítására törekszik. f) Szilárd célkitűzése, hogy a magyar nemzet és a magyar faj történelmi igazságainak minden megkérdőjelezhetettségét, vagy meghamisítását ellensúlyozza és ebből a célból a Magyarok Világszövetségével a legszorosabb kulturális kapcsolatot tartsa fenn. g) Az amerikai magyar jótékonyági intézményeket töle telhetőleg támogatja.

—) **BEZÁRULT A SINAIAI ANGOL NYELVTANFOLYAM.** Bucarestből jelentik: Julius 30-án zárult Sinaiaiban az egy hónap óta tartó angol nyelvű tanfolyam. A bezáró ünnepség a Kaszinó helyiségében folyt le, amelyen résztvettek Lyers Anglia bucurestii konzulja, Popescu Cezar, Sinaia város polgármestere, Gherghel I., a sajtó és propaganda minisztérium részéről, valamint az előadó tanárok és mintegy kétszáz diák. Isztentisztelettel kezdődött az ünnep, majd Grimm és Burbank egyetemi tanárok köszöntöket fejezték a sajtó és propaganda minisztériumnak és különösen Dragu Ion sajtófőnöknek, hogy lehetővé tette a tanfolyam megtartását. Beszédre a két professzor rámutatott arra a nagy haladásra, amelyen a tanfolyam növendékei keresztülmentek, sikerült behatolniuk az angol nyelv tanfolyamába. Az egy hónapon át tartó angol nyelv tanfolyam, amelyen több angol diák is megjelent kitűnő alkalmat szolgáltat arra, hogy az angol-román viszonyt kimélyítse és a román propaganda eszköze legyen.

—) **RENYHE BÉLMŰKÖDÉSÉNEK, ROSSZ GYOMORNÁL ÉS DUZZADT MAJNÁL** igyunk reggel felkeléskor egy pohár természetes FERENC JÓZSEF keserűvizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, enyhe és kellemes. Kérdezze meg orvosát.

—) **Titeanu propaganda miniszter Londonból Párisba utazott.** Londonból jelentik: Titeanu propagandaügyi miniszter kedden délután elutazott Londonból. A propagandaügyi miniszter a craydoni repülőterén repülőgépre szállt. A repülőterén megjelent Tilea Viorel londoni követ és a követség egész személyzete. Titeanu néhány napig Párisban tartózkodik, ahonnan egyenesen visszatér az országba. A propagandaügyi miniszter és Tilea követ szombaton London derry vendégei voltak.

—) **Vasutasztrájk készül Angliában.** Londonból jelentik: A mozdonyvezetők és fűtők szervezetének végrehajtó bizottsága Hoampsteadban ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy sztrájkba lépnek, amennyiben csütörtökig nem teljesítik béremelésre vonatkozó követeléseiket.

—) **Vesztegetésért letartóztatott fővárosi mérnök.** Bucarestből jelentik: A törvényszék ügyésze, Ionescu Savin, letartóztatta Bernachi Ion 44 éves bucurestii mérnököt, aki 250 ezer lejmel meg akarta vesztegetni Bughianu mérnököt, a belügyminisztérium egyik igazgatóját. Bernachi ügyét gyorsított eljárással fogják tárgyalni, tekintve, hogy tettenérés esete foroz fenn. Bernachi mérnök ugyanis Brassó város egyik közmunkáját vállalta el, amelynek átvételével Bughianu bízták meg. Bernachi a belügyminisztérium egyik igazgató lakásán érték tetten a hatóság emberei. Ügyét csütörtökön tárgyalja a fővárosi törvényszék.

—) **Felbontják az angol állampolgárok leveleit Németországban.** Londonból jelentik: Az angol lapok tiltakozásukat fejezik ki amiatt, hogy az angol állampolgárok számára érkező leveleket a német hatóságok felbontják és cenzurázzák. A News Chronicle rámutat annak a szikszó-gességére, hogy a külügy- és postaügyi minisztereknek vizsgálatot kell indítaniuk az elhangzott panaszok ügyében.

HÁROM HETI GYÓGYKÚRA BUDAPESTEN A FÜRDŐK METROPOLISÁBAN

Díjmentes vizum — 50%-os kedvezmény a magyar vasút vonalain. — Lakás és teljes ellátás luxusszállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény.

Egész évben nyitva. Leiben fizelendő a

ROMANIA
Societății Comerciale de Turism
összes irodában

Bucuresti, Calea Victoriei 28. szám. Telefon: 4-27-25. — Piata Fundatiei Carol I. 2. szám. Telefon: 3-80-83. — Str. Constantin Mille 7-11. szám. Telefon: 4-10-04. — Str. Lipsani 20. szám. Telefon: 4-56-38. — Calea Victoriei 18. sz. Telefon: 3-49-40. — Bdul Take Ionescu 10. szám. Telefon: 2-75-87. — Bdul Take Ionescu 3. szám. Telefon: 3-06-62.

—) **ELINDULT STOCKHOLMBA A ROMÁN TANCCSOPORT.** Bucarestből jelentik: Beszámoltunk arról, hogy az augusztus 1-től 6-ikáig tartó nemzetközi táncünnepélyen Stockholmban az országot egy fogaraszmegei község 18 tagú csoportja képviselte. A tánccsoportot Vuia Romulus kolozsvári egyetemi tanár vezette a svéd fővárosba. Az elutazás előtt Vuia Romulus a következő szöveget íratott küldötte Titeanu Eugen sajtó és propaganda miniszternek: A Stockholmba induló tánccsoport hálával gondol önre miniszter úr, amiért lehetővé tette, hogy Románia képviseltesse magát a nemzeti táncok nemzetközi kongresszusán.

—) **Rendkívüli megszűrik az idegenek ellenőrzését Amerikában.** Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok képviselőháza elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely erősen megszigorítja az amerikai idegenek ellenőrzését. A törvény értelmében az idegenekről újnyilatkozatokat vesznek fel. Azt az idegen állampolgárt, aki katonai személyeket engedtelenségre csábít, tíz évi börtönbüntetésre fogják ítélni. Ugyancsak súlyosan büntetik azokat az idegeneket is, akik látótartalmú röpiratokat terjesztenek, vagy a kikiltott propaganda terjesztésében vesznek részt. Kitaloncolják az Egyesült Államok területéről mindazokat az idegeneket, akik tiltott szervezeteknek a tagjai.

—) **Megnyílt a Szovjet mezőgazdasági kiállítása.** Moszkvából jelentik: A szovjet mezőgazdasági kiállítást nagy ünnepségek keretében nyitották meg a kormány, a diplomáciai testület tagjai és a sajtó képviselőinek jelenlétében. A kiállításhoz hatalmas tere az utolsó helyig el volt foglalva a szovjet köztársaság gazdasági bizottságai által. Délután két órakor Molotov külügyi népbiztos érkezett meg, akit óriási lelkesedéssel üdvözölt a tömeg. Molotov beszédében rámutatott a szovjet mezőgazdaságának szép eredményeire és a kiállításhoz szervezettek munkájára, a melyet ez a kiállítás jelképez és amely egyben bizonyítéka annak is, hogy a kormány által kidolgozott tervek végre is tudják hajtani.

—) **Pótvizsgák a középiskolákban.** A közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében a középiskolákban a pótvizsgák augusztus 29-től szeptember 9-ig lesznek. Szeptember 10-én megkezdődik a középiskolákban a tanítás.

—) **Gyümölcsárúsítás a pályaudvarokon.** A temesvári pályaudvarokon nemrég eltiltották a gyümölcs árúsítását. Most ezt a rendeletet visszavonták, azonban kötelezték a gyümölcsárúsítókat a fennálló egészségügyi előírások betartására.

Múmia a repülőgépen

Sok mindenfelé szállították már repülőgépen, kanarimadarat és félig megfagyott fecskéket is; a legszokatlanabb utast azonban az a repülőgép szállította, mely egy 2800 esztendő múmiát vitt Csikagóából New-Yorkba. A nagyértékű múmia nem a poggyászfülkében, hanem utas-széken utazott. Sértetlenül érkezett New-Yorkba. A szép, fiatal „légiutasasszony” így nyilatkozott róla:

—) A múmia nagyon bátor és nyugodt utasnak bizonyult. Egész uton nem szólt egy árva szót sem, nem evett, nem ivott és láthatólag mindennel meg volt elégedve.

„Louis egyedül, egy fogkefével a zsebében nekivágott a tengernek“

Madame Blériot elmondja a La Manche csatorna átrepülésének történetét. Harminc évvel ezelőtt hajnalban Calaisban... — „Bukjelszoknyában“ az „Escopette“ fedélzetén — „A start előtt Louis rosszul érezte magát“. — Ma naponta száz utas repül át a La Manche csatornát

Párisból írják: „30 évvel ezelőtt, — 1909. júliusának utolsó hetében szegény uram egyedül repült át a La Manche csatornán, — most évente 32 ezer utas teszi meg ugyanezt az utat“. — Madame Blériot mondja ezt, halk, elgondolkodó hangon; fiatalos, energikus, ma is érdekes asszony, a repülés első hősné felesége, aki itt ül előttünk, mert interjú kértünk tőle erre a nevezetes napra. Louis Blériot felesége nem igen szerepel a francia nyilvánosság előtt; szépen, csendesen megengedte, hogy neve éppen úgy fogalomvá váljék, mint férjének, a világhírű mérnök-pilótának a neve. — Kedvesen, közvetlenül, igazi franciás háziasszonyi buzgósággal kínál vereműt, majd mikor arra kérem, hogy

mondja el a nevezetes nap eseményeit, albumot vesz elő és fényképeket szed ki belőle:

„Látja, itt állok én és szegény uram az „Escopette“ fedélzetén, amint visszatérünk a nagy esemény napján Calaisba. — Bizony, mi akkori sporthölgyek, — nevetve mondja Blériotné —

tollas kalapban és legfeljebb ha bukjelszoknyában merészkedtünk ilyen kísérletek-re,

még ha csak hajófedélzetről néztük is, amint szegény uram repült. Ha én akkor shortban állok oda távcsóval, az egész világ rajtunk nevelt volna bizony!“

25 lóerős motorral neki a tengernek

Louis Blériot szalmakalapban, sötét köpenyben, kicsit fáradtan és soványan áll felesége mellett. Nem csoda, az akkori idők Lindberghje, csakugyan annyit kockáztatott, ha nem többet, mint az amerikai óceánrepülő.

Ő is egyedül, fogkefével a zsebében, vágott neki a tengernek, —

amely éppen a Dover és Calais között nagyon is viharos szokott lenni. — Nem volt gazdag, egyszerű gégyári mérnök volt Louis Blériot, amikor a motoros repülést megkísérelte. Pénzt kért hozzá a francia kormánytól, — de csak egy páncélos cirkáló kapott, amely utjára elkísérte és azt az engedélyt, hogy felesége a cirkáló fedélzetéről nézhesse kísérletét. 30 évvel ezelőtt a motoros távrepüléshez még több hit és bátorság kellett, mint a tudás és kitartás. — Louis Blériot előbb néhány szárazföldi, (részben balul sikerült) kísérletet tett hosszabb repülésre és a mikor végre 44 perc 20 másodperc alatt sikerült megtennie egy 41 kilométeres utat a híres „Blériot XI“-el, amelynek csak 25 lóerős motorja volt, — akkor, 1909. júliusában elhatározta, hogy megkísérel a lehetetlent, — át fogja repülni, elsőnek az egyedül, a La Manche csatornát.

25 EZER FRANK JUTALOM

A világ összes lapjai irtak a merész vállalkozásról: a Daily Mail 25 ezer frankot tűz ki, ha sikerült a kísérlet, 35 kilométernyi utat kell megtennie a kis francia mérnöknek gyöngye egyfedes gépén, amely alig áll másból, mint a két túlméretezett szárnyból és a nevelésesen keskeny és kényelmetlen repülőüléshől. A légcsavart állva kell megindítani, nehéz és súlyos kurbliozó mutatóvályók után.

„Louis július 20-án hajnalban már Calaisban volt“, — meséli Madame Blériot, ma is remegő hangon — mérnöke, Anzani és két hüség szerelője, Hanet és Collin megegyezően átnézték gépét és darabonként átvizsgálták, kipróbálták a motort. A idő egészen július 20-ig nem volt kedvező. Louis idegességében vagy túlfáradtságában rosszul érezte magát, beteg, lázas. Könnyörgött neki, hogy halassza el kísérletét. Nem egyezett bele. Közben megérkezett az „Escopette“ cirkáló is Calaisba: a hajó tisztjei hívták, hogy töltsen a fedélzeten az utolsó éjszakát, nehogy az uram felszállásánál jelen legyenek. „Es különben is“, — mondták, „mi korábban fogunk indulni, hogy már a tengeren várjuk a gépet — hátha szükség lesz reánk...“

BLÉRIOTNÉ A CIRKÁLÓ FEDÉLZETÉN.

„Louis kényszerített rá, hogy beleegyezzem és míg emberei a Grignonban levő ócska hangárba, amely ezelőtt tejkátrár volt, előhúzták a gépet, én már a hajó fedélzetén álltam a hajnali hideg szélben és remegve lestem az eget. So-

ha, ha száz éves leszek, nem fogom elfelejteni ezt a reggelt... Három óra volt. Körülöttem néhány újságíró, néhány matróz a nedves fedélzeten, más senki. Vastag kabát volt rajtam, a zsebeim tele voltak az uram irataival, jegyzeteivel, amelyeket megőrzésre adott át, ha esetleg történne vele valami... Nem bírtam tovább. Felkapaszkodtam a parancsnoki hidra és elővettem a régimódi távcsövünket... Kerestem a férjemet a távoli szürkülő égbolton, a láthatár mélyén. Sokáig semmi. Egyszerre csak távoli bugy, az öreg motor jólismert hangja. Kis fekete pont a láthatáron, amely egyenesen felénk tart. Blériot!“

„Lerohatam a hidról, nem mertem felnézni, míg elrepült felettünk; eltakartam az arcomat. Féltem, hogy hangosan kiabálni kezdek, meghallhatná, mit tudom én, nem érzem már egyebet, csak saját rettenetes szívdobogásomat. Csak amikor már messze zugott a gép, akkor mertem újra felmenni a hidra.“

„5 óra 30 perckor érkezünk Doverbe. Fo-

galmunk sem volt, mi történt utközben... val. Akkor még nem kaptunk rádióhíreket. Ha lezuhant, soha többé senki sem fogja megtalálni. Doverben minden hajnali csendben kötő, a strand. Sehöl egy lélek... Valaki homokos parton mintha egy kis fehér folddal küldne... Valami kiterített fehér lepedő... Fölöttünk egy sereg vadlud huzott el... a látom még... Végre, míg a hajó tisztjezek az egyik a kikötési formalitásokat — valaki felhívta a fedélzetre:

„Louis Blériot átrepülte a csatornát!“

A fehér folt a homokparton Blériot volt. Még ki sem mondtam az első szót, melletünk volt az angol admirális egyik fia. Tisztek rohannak a fedélzetre, gratulál Louis Blériot csodálatosan sikerült kísérletére. „Madame, ez a nap nagy nap lesz a francia repülés történetében...“

1909-BEN EGY UTAS, MA SZÁZ NAPON

Nagy nap lett csakugyan. Louis Blériot egyedül indult neki a nagy utnak, amely harminc évvel utána, ma, naponként több száz utas tesz meg. De csak husz éve a hogy az első rendes utasszállító gépjep 1911 elindult Calaisból Doverbe. Előbb a „Ciérale Transaérienne“ Társaság, majd az „Union“ küldötte gépeit naponta a baráti Air France. Ma az „Air France“ legsűrűbben átvonala a páris-londoni légvonal, amelyet 10 perc alatt tesz meg 300 kilométeres átl. besselleg, 16 utassal az óriási komfortos repülőgépjep.

De mindez a siker hosszú évek lassukája. A közönség soká nem bízott ebben a oly népszerű közlekedési eszközben. Érde az az adatok, amelyeket az Air France netéből jegyeztünk fel:

1919-ben 295 utas és kb. 8000 kgr. repült át Angliába ezen az uton. 1937-ben szám már 23.503-ra emelkedett és a postaszám száma 300 ezer. Végre tavaly

1938-ban 32 ezer utas repült át Páris Londonba és több mint 350 ezer kgr. postaszállítottak át a csatornán.

1919. óta 14 ezer kilométernyi ut és 200 utas.

Szegény Blériot, nem érthette meg a cia légitforgalom diadalát, amelyet ő alap meg. Csak Blériotné, aki itt könnyezik tünk.

~ Rádió ~

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 3.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási tanácsadó. 13: Időjelzés, orvosi tanácsadó. 13.08: Hangverseny. 14.10: Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális krónika. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Hangverseny. 20.40: Hanglemezek. 20.55: Szimfonikus zene. 22: Rádió ujság. 22.15: Hangverseny. 22.45: Rádió ujság. 23: Hanglemezek. 13.30: Román műsor olasz adók számára.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hangverseny. 13.40: Hírek. 13.50: Hangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Cigányzene. 19.45: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Hangfelvétel. 21.10: Elbeszélés. 21.40: Operaházi zenekar. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Szalónzene.

Budapest II. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: Rác Elek cimbalmozik. 21.50: Néprajzi hanglemezek. 22.10: Cigányzene. 22.40: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 4.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási tanácsadó. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, orvosi tanácsadó. 13.08: Hangverseny. 14.10: Rádió ujság. 15.10: Aktualitások. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Előadás. 19.17: Hanglemezek. Előadás. 20.15: Nápolyi dalok. 20.35: Hangverseny. 21.15: Rádió ujság. 21.40: Részletek I. orgyky műveiből. 22.45: Rádió ujság. 23: Hanglemezek. 23.45: Német és olasz nyelvű hírgyálát.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13: Szimfonikus zene. 13.40: Hírek. 14.30: Jazz. 15.30: Hírek. 17.20: Diákképzés. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák magyar-országi nyelven. 18.10: Hanglemezek. 18.30: Előadás. 19: Sporteredmények. 19.15: lónzene. 19.40: Tánccöló billentyűk. 19.45: adás. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 21: Aida. Dalmü négy felvonásban. 22.50: Hírek. 23.35: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: gányzene. 21.40: Táncclemezek. 22.40: Időjárásjelentés. 22.45: Magyar nóták és csárdások.

AUGUSZTUS

6

Református népünnepély

Ujkisodán egyházi építkezés alapja javára

KÖZGAZDASÁG

Szeptember 15-ig be kell adni a katonai adóra vonatkozó vallomást

A július 28-iki törvény lényeges rendelkezésel

A Monitorul Oficial július 28-iki számában megjelent a katonai illetékekről szóló törvény. Szerint az illeték a jövőben évi 800 lei és az éves adók 7—10 százaléka. A 800 leit tehát a régi helyzetre való tekintet nélkül tartozik mindenki, aki a katonai szolgálat alól teljesen, vagy véglegesen felmentést nyert, és nemcsak az alkalmatlanok, hanem azok is, akik a tényleges katonai szolgálat megkezdésére haladékosan kaptak, mindaddig, míg a háború tart.

A fix illetékek kivül még arányos illetéket is fizetni az érdekeltek és pedig a következők szerint:

a.) a hadmentesség első három évében az illeték (kiskorúaknál szülei) elementáris adóként az állam javára előírt összegadó 10 százaléka, személyzeti, nyugdíj és tőkekezes után 5 százaléka.

A mezőgazdasági adók a helytartóságok javára esnek, de ezeknél is 5 százaléka a katonai adóknak.

b.) a további években az a.) alatt említett adók felükre csökkennek.

c.) akik tanulmányi okból kérték halasztást, azok a fenti adókon kívül még 2000 leies illetéket fizetnek, akik külföldön tanulnak, azok 3000 leies évente. Azok, akik állami ösztöndíjjal tanulnak külföldön kérhetik, hogy a minisztérium a 8000 leies illetéket 2000 leire mérsékelje.

A három év számítása a törvény életbelépésétől kezdődik, tehát a b.) alatti csökkentés csak 1951 április 1-én kezdődő pénzügyi évben érvényesül.

Minden érdekeltek az év június végéig

deklarációt kell beadni, tehát amikor az egyes adók meg lettek alapítva.

Ez évben a deklaráció benyújtásának végleges határideje: szeptember 15.

A katonai illeték be nem fizetésének súlyos következménye van: 1. nem láttamozzák a katonai könyvecskét az adó befizetésének igazolása nélkül, 2. kötelezik, hogy újra sor alá álljanak és katonai szolgálatot fognak teljesíteni. Ez alól kivételt képeznek azok, akikről a pénzügyigazgatóság a fizetéseket megállapítja.

Mentések a katonai illeték alól:

a.) a közsegélyből élő munkaképtelenek.

b.) akik katonai szolgálatuk idején és e miatt váltak a katonai szolgálatra alkalmatlanná.

c.) akiknek évi jövedelme az 5000 leit nem haladja meg (ezek a 800 leies fix illetéket fizetik, csak az arányos illetéket nem.) A belső földön tanulók mentesek a 2000 leit fizetés alól is, ha a szülei jövedelme az 5000 leit nem haladja meg, ezek csak 800 leit tartoznak fizetni.

d.) orvosi vizsgálat alapján halasztásban részesülők csak évi 800 leit tartoznak fizetni.

A külföldön tanulók mentességét kérelemre a pénzügyminiszter állapítja meg, de ezek a 2000 lei és a 800 lei fix illetékeket feltétlenül fizetni tartoznak. (Leszállítás nélkül 8000 leit és 800 leit fizetnek).

Csak a hadiárvak, hadirokkantak és hadiövezgyek, illetve ezeknek gyermekei mentesek mindennemű katonai illetéktől, tehát ez az egyetlen kategória, amelyhez tartozók még az évi 800 leies fix illetéket sem tartoznak befizetni.

Egyelőre tehervonatokat közlekednek Halmi-Máramarossziget közötti plage-vonalon

Mint a kedden kiadott hivatalos közleményből, a Királyházán ülésező román-magyar vegyesbizottság befejezte tárgyalásait a Halmi és Máramarossziget közötti teheráruforgalom ügyében. Kártyátalja Magyarországhoz csatolásával a Halmi és Máramarossziget közötti vasutonal egy része magyar területen halad át. Emiatt a vasuti összeköttetés szünetelt. A bizottság tárgyalásai eredménnyel záródtak és egyelőre a teheráruforgalom számára

a vasutonalat megnyitják. Augusztus 10-én a rendszeres teherforgalom helyreáll. A vonatok minden közbeeső állomáson egy percre állnak meg. Minden vonatot román és magyar határőrök kísérnek. A határőrök fegyverzetét feltöltött szuronyos puska.

A királyházai tárgyalóbizottságban hat román és tizenhat magyar kiküldött vett részt. A megegyezésre vonatkozó okmányt hétfőn este írták alá.

Temesvár gyümölcsfái

A városi statisztikai hivatal most készítette el a város területén levő gyümölcsfák összesítését. Temesvár területén van jelenleg: 2317 termő és 2130 meddő almafa, 1956 termő és 865 meddő körtefa, 1305 termő és 447 meddő birsalmafa, 7212 termő és 1979 meddő szilvafa, 2814 termő és 2069 meddő cseresznye, 2127 termő és 785 meddő meggyfa, 7747 termő és 4180 meddő kajszinbarackfa, 1663 termő és 979 meddő őszibarackfa, 1687 termő és 590 meddő diófa. Feltűnően nagy ugyan a meddő gyümölcsfák száma, de tulajdonosaik ezeket az ármegkádás kedvéért nem vágják ki, amíg ki nem száradnak. Az elmúlt esztendőben Temesvár területén a következő gyümölcstermés volt: 45.554 kiló alma, 30.050 kiló körte, 29.045 kiló birs, 198.520 kiló szilva, 66.160 kiló cseresznye, 34.640 kiló meggy, 293.775 kiló kajszinbarack, 14.703 kiló őszibarack és 55.050 kiló dió.

BIANCO VÁLTÓ BÉLYEGE 4 EZRELEK.

A bélyegtvörvény módosítása folytán a váltóbélyeg felére csökkent, vagyis a hat hónapnál rövidebb lejáratú váltókra 2 ezrelék, az ennél hosszabb váltókra 4 ezrelék jár. A pénzügyminisztérium álláspontja szerint a bianco-váltók hat hónapnál hosszabb lejáratú váltónak tekintendő, tekintet nélkül arra, hogy ténylegesen milyen időre folyósíttatik a kölcsön, tehát a bianco-váltók bélyege mindenkor 4 ezrelék. Az ilyen váltóknál ugyanis meg van a lehetőség a kölcsön prolongálására, anélkül, hogy az a váltó szövegéből az esetleges kitöltés után kitűnne. Ez ellen a kincstár csak a fenti módon védekezhetik, vagyis ha minden nem kitöltött (lejáratult el nem látott) váltó után 4 ezreléket követel. Itt említjük meg hogy váltókölcsönre a 3 ezrelék hitelynyújtási illeték nem fizetendő.

Árfolyamok

SZERDA, AUGUSZTUS 3.

Hivatalos árfolyamok. (Az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Holland forint 75 95—76.52, belgas 24.01—24.36, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3 73—3.85, svájci frank 31 88—32.36 Ezekben az árakban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2 898—3.05, penz 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

— Növényi textilanyag forgalmi adója. A pénzügyminiszter március 31-iki rendeletével elrendelte, hogy a növényi textilanyagok behozatalánál a forgalmi adó a behozatalnál szedések be. Ezen nyersanyagot a papírgyárak felhasználják és eddig a vámhivatalok tekintettel voltak arra, hogy nem-e papírgyár az importáló cég, amikor is a forgalmi adótól eltekintettek. A most kiadott rendelet szerint a kgr-ként 4 leies fix illeték és az 1.40 leies repülőilleték, valamint a forgalmi adó előre beszedendő a vámnál, bármilyen ipari üzem is az importáló. A papírgyárak utólag kérhetik a kompenzálást, amelyet csak a minisztérium rendelhet el részletes pénzügyigazgatósági jelentés alapján.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bászági gabonapiacra megindult az üzlet az újbúzában. A többi gabonafajtát iránt a kereslet lanyha. A piaci árak a következők: új búza hetvenöt kilós 420, tengeri 415, korpa 350, új zab 440, takarmányárpa 340, tavaszi árpa 370—380, muharmag 400, tökmag 900, káposzta repace 350, lencse 600—700 lei százkilónként.

— ÁRUFELADÁS CONSTANTARA. A CFR vezérigazgatósága az áruárak szerint osztotta be a constantai állomások teherforgalmát. Ez szerint Constanta—Siloz feladóállomásra a következő áruk továbbíthatnak: búza, borsó, tengeri, zab, árpa, rozs, szója, len, tök- és napraforgó magok, köles, haricska. Constanta—Port állomásra: a hüvelyesek és az olajos magvak, még akkor is, ha a Constanta—Siloz állomásnál felsoroltattak. Constanta—Port Dana: olajos magvak, szója, repace, lencse, répa, korpa, len, mák, bab, ánizs, ricinusmag, örletlen pogácsa, állati szőr. Constanta—Oras állomásra minden áru feladható. A fuvarlevelen kitöltött feladóállomás utólag megváltoztatható.

SPORT

A Ferencváros nem szerepelteti többé Hádát és Táncest

Budapestről jelentik: Nagy meglepetést keltett sportkörökben, hogy a Ferencváros vezetősége kedden közölte, miszerint Hádát, a Ferencváros eddigi kapusát, valamint Táncest jobb-szélőst, szabadjátékosnak tekinti, ami annyit jelent, hogy a sportegyesület nem tart igényt szereplésükre. Hasonló sors érte a temesvári Hámorit és Székelyt is.

Sporthírek mindenfelől

A Bocskai kerül a Phöbus helyére. A Phöbus vezetősége legutóbbi nagyfontosságú ülésén úgy határozott, hogy a csapatot nem indítja a nemzeti bajnokság küzdelmeiben. Ilyenformán tehát egy hely üresen maradt a magyar nemzeti bajnokságban. Ennek betöltése kizárólag Gidófalvy Pál dr. miniszteri biztos hatáskörébe tartozik, aki határozatában úgy döntött, hogy a visszavonuló Phöbus helyére a debreceni Bocskait viszik vissza, amely tudvalevően kiesett a bajnoki küzdelmekből. A miniszteri biztos döntése nagy meglepetést és örömet keltett Debrecenben és a Bocskai berkeiben most megtették minden szükséges előkészületet, hogy a csapat a jövő bajnoki idényben hírnevéhez méltóan állja meg a helyét.

Világrekordok a női atlétikában. A nemzetközi atlétikai viadal hölgyversenyén a magasugrásban az angol Odam kisasszony 165 cm-es ugrással győzött, amivel beállította világrekordot. Második Solins német 163 cm-rel. A távolugrásban a német Christel Schultz győzött 612 cm-es világrekorddal. A régi rekordot a japán Hitomi tartotta 598 cm-rel.

Szabó Miklóst megoperálták. A kiváló magyar atléta résztvett a stuttgarti nemzetközi atlétikai versenyeken, ahol nagy meglepetésre a hetedik helyen végzett. A verseny után kiderült, hogy Szabónak daganata van a torkában és emiatt légzési zavarai voltak. A magyar atlétát műtétnek vetették alá.

Romániai edző Délamerikába kapott meghívást. Csillag, a kiváló romániai edző Chilébe és Bolíviába kapott meghívást. Csillag jelenleg a Metaloglobus csapatánál működik és valószínű, hogy az előnyös délamerikai ajánlatot elfogadja.

Pop Vasile nem jelent meg a szövetség előtt. A kolozsvári Victoria játékosának átigazolási ügye egyre nagyobb port vert fel. Legutóbb a szövetség elé idézték a játékost, aki azonban arra való hivatkozással, hogy katona, nem jelent meg a szövetség előtt.

NÉGY ÚJ JÁTEKOST SZERZŐDTETETT A TMAC. A temesvári munkásatléták vezetősége négy új játékost szerződtetett, ezenkívül szó van arról is, hogy az aradi Gloria játékosai közül Siclovant és Henegart is átigazolják.

JÁTEKOSVANDORLÁSOK. A kolozsvári Universitatea csapata 124 ezer leit kér Dávidért, aki a bucarestii Olimpiahoz kérte átigazolását, ugyanakkor a ploestii Tricolor 182.022 lei ellenében hajlandó átadni a nagybányai származású Gálliszt a kolozsvári egyetemi csapatnak.

VON CRAMM GYŐZÖTT A SVÉDORSZÁGI NEMZETKÖZI TENISZBAJNOKSÁGON. Stockholmban bonyolították le Svédország nemzetközi teniszbajnokságát, amelyet a német Von Cramm nyert meg.

Nem minden egészséges, amit annak hiszünk

A Münchener Medizinische Wochenschrift érdekes és korszerű cikket hoz Karl Kisskalt tollából: bemutatja a laikus közönség révében elterjedt egészségügyi tévhitakat, figyelmeztet az „állategészség (Pseudohigiene) eretnekségeire, előfeltételeire, amelyek többet ártnak sokszor, mint a higiénés előírásokra ügyet sem vető, de természetes életmód fesztelensége.

Fontosnak tartjuk, hogy a magyar olvasóközönség is belássa a szelvény-hosszában elterjedt álomhiedelmek és modern babonák tartatlanságát, hiszen így rengeteg családostól menekül meg és észszerűbben fogja gondozni egészségét.

A BARNA BŐR NEM EGÉSZSÉG!

Egyik legelterjedtebb egészségügyi tévhit az, hogy a lesülés lényeges kelleke egészségünknek s hogy a malaj módra barnított bőr egészségesebbé tesz. Divat lett minél erősebben lesülni és barna démonok hada tarkítja már a fiúdszezón elején a strandokat.

Az orvostudományban járhatlanok is könnyen beláthatják

a „barna bőrszínezés” teljesen légből kapott voltát,

ha meggondolják, hogy a magaslati kúrát folytató gumókórosok mind csokoládébarna színűek s betegségeik ennek ellenére mégis feltartóztatlanul haladhat a katasztrófa felé. A barna bőrszínért különben még fáradozni sem kell: terraszokon és fekvőcsarnokokban lustálkodva is meg lehet szerezni. Sőt még ennél egyszerűbben is hozzá lehet jutni, ma már a kozmetikusnál és fodrásznál is lehet kvarcolni és egész kényelmesen a sport-lady látszatát kelteni.

Leмеры 1702-ben Traité des aliments című Párisban megjelent művében epés és vérmes temperamentumú egyéneknek epret ajánl; a forróvérűeknek az egrest tartotta jónak, míg a búskomorságnál ez eltiltotta. Aggastyánoknak és flegmatikusoknak szerinte a cseszesnye méreg, az őszibarack orvosság.

A gyümölcsideál e korszaka után következett Liebig a fehérjék túlbeesülésével; ezt az irányzatot nem sokára a fehérjefélelem ellenkező tanai váltották fel. Azután jött a nyerskoszt divatja, majd a sok nyomultak előterbe és végül a vitaminok „paradicsomi” tanánál kötöttünk ki. Ma már orvosok és nagyközönség szinte univerzális gyógymódot látnak a vitaminokban, bár a tudomány még messze van attól, hogy végrelegesen döntsön e kérdésben.

A helyes táplálkozás végeredményben izlés

és egyéni tapasztalat, no meg pénzügyi állapot dolga — egyoldalúságtól óvakodni kell.

AZ OZONOMÁNIA

Ozondús levegő! — csicsérgi a manikűrös leánytól kezdve a kegyelmes asszonyig mindenki, akit megcsap az erdő lehelete és szaporábban lélegzik a kirándulás izgalmi következtében. Ozon! Valóságos bálvány lett ebből az egészség-tanilag meglehetősen közömbös gázból és rengeteget várnak, remélnék a hármas társasággá szervült oxigéntől. Külön ózonkészülékeket állítanak fel a módosabbak szobáikban s így remélik, hogy egészségesebb levegőben tölthetik napjaikat. A jóhangzású szó szinte a varázsige erejével hat.

A tudomány hiába küzd e túlbecsülés ellen. Kiderült ugyanis, hogy

az ózon kellemetlen gáz

s e téren egyenrangú a kéndioxiddal — éppoly mérgező is, mint az utóbbi, továbbá kitűnt az is, hogy némely ózonfejlesztő készülékek hősiesen elviselt szaga nem is az ózontól származik! Dehát olyan megnyugtató néha egy mágiikus idegen szoba kapaszkodni és az idegélet rezzenéseit homályos kifejezésekben feloldani!

A terápiailag magasértékű és mély testi-lelki hatásokat kiváltó légzétszabályozást okkultisták és minden természet tudományos alapot nélkülöző kurzusok is alkalmazzák, amivel igen sok téves nézetet hintenek szét a tájékozatlanok körében. Az ma már kétségtelen, hogy a lélegzés-szabályozás egyike a leghatásosabb beavatkozásoknak — de, hogy értelmét a tudatlanság és babona mivé tudja sorvasztani, arra igen jellemző Kisskalt tapasztalata, aki résztvevő személyesen egy kurzuslónó lélegzés-szabályozó kurzusán. A leleményes asszony óriási intelligenciát és a rákötő való mentességet ígérte hívóinak.

CÉLSZERŰTEN RUHAZKODÁS

Csak öltözködj melegben, nehogy megfázzál! — ezt az utasítást kaptuk valamennyien aggályos hozzátartozóktól gyermekek körülünk és ma is még számosan elhiszik, hogy a tulvastag ruha megóv a hűléstől, pedig ez már meghaladott álláspont. A fanatikuskok ellenzék serege viszont minden időben azt hirdette, hogy vékonyan, könnyen kell öltözködni, még akkor is, ha fagydagánat lesz hiszékenységünk következménye. A helyes mértéket a józanok és a szelőségesektől egészséggel érzékelk írtózők mindig megtalálták. Tehát a ruházkozásban sem tanácsos „szélső jobboldalnak” lenni, marad-

junk meg a helyesnek felismert közepes, alkalmazkodjunk tulzások nélkül az időjárásvetelményeihez.

A villamosság térhódítása óta szinte egész mindenség az elektromos erők játékterüni. Minthogy a réz a jó vezetők csoportjába tartozik, nem csodálkozunk azon, ha szaragyszékük és életerejük fokozására négy módjára rézprecet viselnek a nyakukon, így „villamosságot fejlesszenek”, sőt esetleg kozmikus sugarakat is ártalmatlanná tegy-

Tudjuk régóta, hogy a laikus sokkal jobban fél a baktériumtól, mint az orvos és szakértő. Kirívó példái ennek: sokan nem mernek ványvizet inni, mert az elemzés szerint: köbcentiméter 10 ezer bacillust tartalmaz, csak szavakon nyargaló laikus persze nem gondol arra, hogy ezek a bacilluskok ártalmatlanok és hogy egy köbcentiméter sajt pl. több mint csirát hordoz.

Nem a bacilluskok számán, hanem minőségén fordul meg minden.

Azt is tapasztaljuk, hogy sebeket nem is nék vízvezetéki vízzel mosni. Pedig tudni kell, hogy egy köbcentiméter vízvezetéki víz bacillust tartalmaz csupán s ezek egyike betegségekötő (pathogén) baktérium, hanem ártatlan elősködők. A víz forralásának csak az értelme, hogy így az edényt dezinficiáljuk.

IPARI ALHIGIÉNA.

A laikusok nagy része előszeretettel ismétlése okokból az ásványvizet. A palackcímekjén imponáló számok, hosszadalmas destörték és miligrammok megvesztegető túlmányossága a szuggeszció erejével hatnak. azután felvilágosítjuk az ásványvízfogyasztó arról, hogy ugyanilyen számok jönnek ki a des vízvezetéki víz vegyelemzésekör és sok csak a szénsavtartalom az egyedüli „számvó” különbség, akkor megnyúnt ábrázattal és konyult kedvvel siratják megcsufolt higiénibálványukat, a sok reményvel fogyasztott elb — sőt sokszor neheztelnek és kétségbevon szaktudásukat is. Hiába: mundus volt deca-

A nevelésséssel határos fonákságokat pasztalhatunk a fertőtlenítő szerek tulzott használatá körül. Pasztillák tömegeit kínálja a gyári reklá az influenza megelőzésére, amelyek a szájtőtlenítése révén meggátolnák a betegség átadását. A legtöbben azonban nem is tudják hogy az influenza csirái az orron keresztül jának a tüdőbe és a szájtát fertőtleníteni vatott szerek a szájtólra huszonöt százalé érintetlenül hagyják.

A laikusok által használt fertőtlenítőtöbbyire hatástalanok. De a reklám szuggesztív ereje mindig legyőzi a kritikát és így minden szer megtalálja a maga publikumát.

Dr. Weninger Antal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési árak a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személy, fűrdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy lej. Levelezés nem közzétehető. Házaság szavankint öt lej, minden más rovatban szavankint kettő lej. Logóképróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetés két felvezet: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 8. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Gröz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kútál. — Nogrády-trafik, (Ti volí mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

Etel hordást, vagy más könnyebb munkát vállal középkorú nő. Cím Freidorf XXVI. ucca 21. 1095

Irodai gyakorlatom hét év. Foglalkozást keresek. Kiss Lajos Fratelia I. 26. 1084

Középkorú férfi román, magyar, német, angol, francia nyelvismerettel állást keres. Cím Komesz Mátyás Freidorful-Nou XII. ucca 55. 1134

Dívatszalonban, vagy varrodában tanonc állást keres 14 éves, egy gimnáziumot végzett leány. Cím Meinhardt Rózi II., Str. Cermena 12. 1135

Oktatás

Liceumi tanár előkészít javítóra román-franciából. II., Str. Dacilor 4. ajtó 11. 1197

Pótvizsgára lelkiismeretesen előkészítetek, elsősorban román nyelv és irodalom, történelem, földrajz, és francia nyelv, és irodalomból. Eddigi eredmények garantálják a sikert. Cím I., Bulev. Reg. Maria 3. II. em. 6. Telefon: 18-41 1070

Okleveles középiskolai tanár nő privátórákat ad német, angol, francia, latin, görög, román és magyar nyelvből, továbbá stenografiából a 8 hazai nyelvben. III., Bulev. Carol 7. II. em. 9 ajtó. 1185

Lakás

Modern napos 4 szoba, hallos és 3 szobás lakás VIII. 1-re kiadó. III., Str. Doja 5. Érdeklődni telefonon: 43-08. 1181

Szép ucca lakás kiadó 400 leírt III., Str. Corcana de Otel 6. 1203

Lakások egy 2 nagyobb és egy kisebb szobával, mellékhelyiségekkel és egy egyszobás modern azonnakra kiadó. Schuster, III., Str. Coroana de Otel 11. 1201

Kiadó augusztus 1-re 3 szobás II. em. lakás, fűrdőszoba és mellékhelyiségekkel. Bővebbet IV. Iancu Vacarescu 29. I. em. 4. 1193

Aki elsőrendű szakmunkát kíván

Paplan

az forduljon

LUCZAY-hoz

Timisoara, III., Odobescu u. 26.

Adás-vétel

Hordók és kádak elsőrendű minőségben minden nagyságban raktáron. Ászokhordók speciális előállítás. Fagy lált korvevátorok gyári árak mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timisoara IV., Str. Fröbi 5. Telefon: 43-46. 678

Kiadó

november 1-re II-ik emeleti 5 szoba és hallos

modern lakás

orvosnak, vagy ügyvédnek kiválóan alkalmas „Britania” bizt. r. t. Bul. I. G. Duca 3 szám.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban